

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

ANTRADIENIS – TUESDAY, FEBRUARY – VASARIO 2, 2016 • Vol. CVII Nr. 13 Kaina 1 dol.

PERIODICALS

NEWSPAPER – DO NOT DELAY – Date Mailed 02-01-2016

ŠIAME NUMERYJE:

Iš kelionės sugrįžus – 6 psl.

Romantiškas dr. V. Kudirkos gyvenimo puslapis – 9 psl.

DRAUGAS
Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Vasario 16-ąją pasitikime linksmai

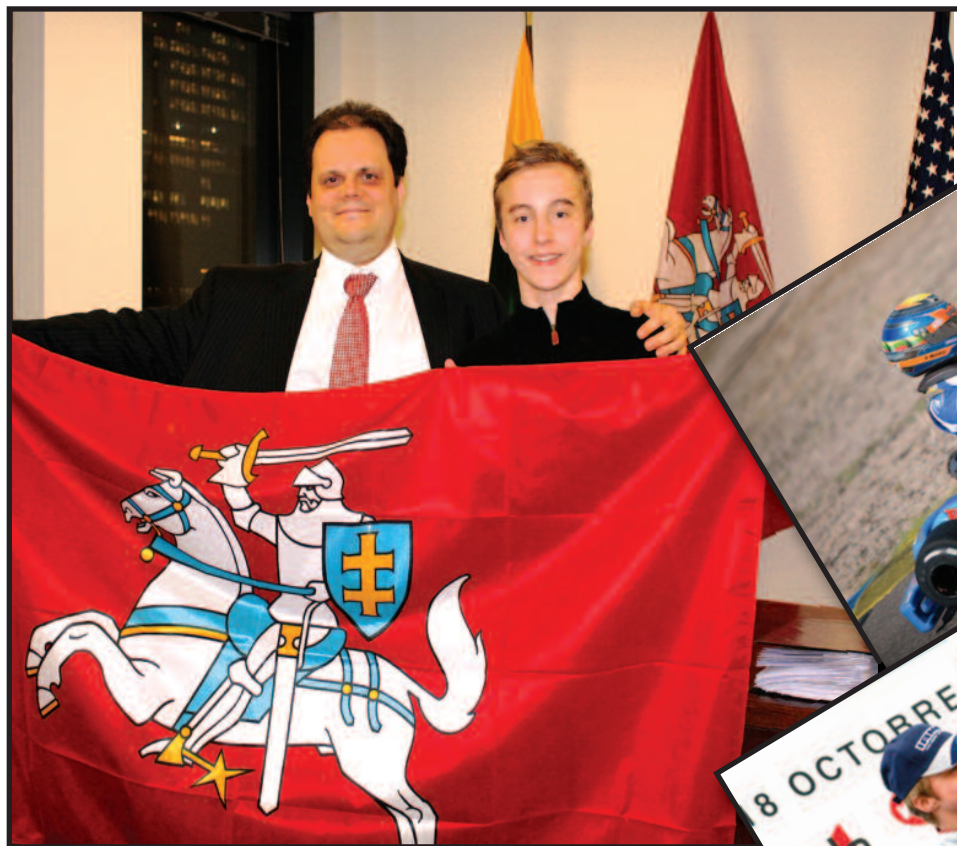

LR Prezidentūros nuotr.

Prezidentė Dalia Grybauskaitė kviečia kūrybingai ir prasmingai minėti Valstybės atkūrimo dieną ir visame pasaulyje esančius Lietuvos piliečius prisijungti prie akcijos „Vasario 16-ąją švęsk linksmai ir išradingai“.

„Vasario 16-oji – visų mūsų laisvės šventė. Pasveikinkime savo atkurtą valstybę, parodykime sau ir pasauliui, kad esame vieningi ir bendruomeniški. Vieną svarbiausių dienų mūsų istorijoje minėkime išradingai, dalinkimės idėjomis, šventine nuotaika ir savo meile Lietuvai“, – sakė šalies vadovė. – 3 psl.

Jaunas lietuvis garsina Lietuvos vardą

LR generalinis konsulas M. Gudynas ir D. Malukas.

Sausio 28 d. Lietuvos Respublikos generaliniame konsulate Čikagoje lankėsi pasaulio kartingų sporto „Junior X30“ čempionas Deividas Malukas su šeima. Keturiolikmetis sėkmingai ruošiasi lenktynininko karjerai: pasiekęs aukštų rezultatų savo amžiaus grupėje 2015 m., šiemet jaunuolis rengiasi kartingų varžyboms Europoje vyksiančiuose čempionatuose.

Linkėdamas pergalių konsulas Marijus Gudynas padovanojo sportininkui Lietuvos trispalvę ir istorinę vėliavą, kad lipdamas ant apdovanojimų pakylas Deividas Malukas išdidžiai jomis mojuotų bei garsintų Tėvynės vardą pasaulyje.

Norinčius daugiau sužinoti apie lenktynininko D. Malūko pasiekimus, kviečiame aplankyti jo interneto svetainę www.davidmalukas.com.

LR gen. konsulato Čikagoje info ir nuotr.

D. Malūko asmeninio albumo nuotraukos

Kai laivas nepaklūsta vairui, jis paklūsta povandeninėms uoloms – Anatole France

Išsivaizduokime I a. pabaigos krikščionis, susirinkusius švęsti Eucharistijos ir skaitančius eilutes iš Evangelijos pagal Luką: „Šiandien išsipildė ką tik jūsų girdėti Rašto žodžiai“ (4, 21). Tikiu, kad jie, prabėgus keliasdešimčiai metų nuo Jėzaus mirties ir prisikėlimo, jautė, kad ir jiems galioja anuomet Jėzaus cituotas pranašo Izaijo tekstas, ir juos paliečia Jėzaus išvadavimas ir išgydymas.

Prabėgus tūkstančiui metų koks nors vienuolis, atsivertęs Šventąjį Raštą, vėl skaitė: „Šiandien...“ ir mąstė, ką jam reiškia šie Jėzaus žodžiai, kaip jį paliečia ir ką sako.

Štai ir mes išgirstame tuos pačius žodžius, ir taip pat susimąstome. Jėzus atėjo nešti Gerosios Naujienos, skelbti išvadavimo, vaduoti prislėgtųjų. Ir „šiandien išsipildė...“ Mums, kaip ir pirmiesiems krikščionims, kaip prieš tūkstantį metų, Dievo žodis nėra praeities relikvija, nėra miręs, o kas kartą suskamba naujai ir aktualiai, nes per jį į mūsų širdis prabyla Šventoji Dvasia. Šventasis Raštas visuomet yra „šiandien“, visada aktualus ir gyvas. „Šiandien“ reiškia Dievo veikimo, Dievo aplankymo ir jo išganymo laiką.

Tai mus paskatina sąmoningiau, pilniau išgyventi mūsų pačių šiandieną. Kaip pavojus ir kaip pagunda nemažai žmonių daliai yra nuolatinės mintys apie praeitį. Paskęstame mintyse apie tai, kas buvo, apie „auksinius laikus“, arba, priešingai, esame įklimpę nuoskaudų raizgalynėje ir nebepastebime to, kas dedasi dabar. Ne mažiau pavojinga vien svajoti apie ateitį, užmirštant, kad norint eiti į ją reikia kojomis remtis į šiandienos žemę.

Be jokių abejonių, prisiminimas ir viltis priklauso mūsų tikėjimui: atnename Dievo darbus ir

Šiandienos laiko ženklas – gailestingumas

ARKIVYSK. LIONGINAS VIRBALAS

viliamės jo pažadais, ateinančia Dievo karalyste. Tačiau lemiamas yra dabarties momentas – „šiandien“. Laiškas žydams cituoja psalmę: „Jei šiandien išgirsite jo balsą, neužkietinkite savo širdžių“ (Žyd 3, 15). Kalėdose girdėjome evangeliją: „Šiandien jums gimė Išganytojas“ (Lk 2, 11). Muitininkui Zachiejui Jėzus pasakys: „Man reikia šiandien apsilankyti tavo namuose“ (Lk 19, 5). O apaštalas rašė koringiečiams: „Štai dabar palankus metas, štai dabar išganymo diena“ (2 Kor 6, 2).

Šiandiena yra mums duota Dievo dovana, galimybė. Turime planuoti ateitį, bet būtina gyventi – sąmoningai ir atsakingai šią dieną, būti atidžiam ir suprasti, ko ši diena, ši valanda iš mūsų reikalauja. Taigi skaityti ženklus, kuriuos Viešpats mums siunčia, skaityti laiko ženklus. Jų yra daug ir įvairių.

Popiežius Pranciškus, paskelbdamas Gailestingumo jubiliejų, iškėlė labai svarbų laiko ženklą – gailestingumą. Jis ne pirmasis ir ne vienintelis apie tai kalba. Šv. popiežius Jonas Paulius II daug kartų jį priminė, tiek kalbėdamas apie Dievo gailestingumo turtus savo enciklikoje, tiek šventąją skelbdamas seserį Faustina, tiek prisimindamas XX a. tragedijas. Didžiulės pažangos amžius kartu buvo ir baisiausių nusikaltimų, nežmoniškų raudonųjų ir rudųjų režimų šimtmetis. Taip pat pelno ir savęs iškė-

limo virš visų ir virš visko, net virš gyvybės laikas, kai žmogus aukščiausiu kriterijumi ėmė laikyti pats save, savo nuomonę. Mūsų laikas, deja, yra ir susvetimėjimo laikas. Vakarų visuomenėse faktiškai kiekvienas žmogus gali išgyventi ir pragyventi pats vienas. Tačiau šis didelis pasiekimas atsi格rėžė prieš jį patį nutrūkusiais ryšiais, vienvietė ir apleidimu.

Būtent šiame pasaulyje kalbame apie gailestingumą, šiame pasaulyje gyvenančiam žmogui reikia gailestingumo. Tai ne sentimentalumas, pigi užuojauta, o esminis, gyvybinis ryšys. Kad patirčiau gailestingumą, man būtinai reikia kito. Reikia Dievo, reikia šeimos, reikia žmogaus. Gailestingumas – santykio dorybė, jungianti su Dievu ir su žmonėmis. Gailestingumas ir mane veda pas kitą.

Šiandien esame kviečiami priimti gailestingumą, juo gyventi, jį parodyti. Sausio pabaigoje ypač meldžiamės už krikščionių vienybę. Tikras Dievo meilės ir Jo gailestingumo išgyvenimas, kai suprantame, jog kiti nėra tolimi ir svetimi, kitaip besimeldžiantys krikščionys, bet mūsų broliai ir seserys, kurių mums būtinai reikia, kaip akiai rankų ar galvai kojų. Apaštalas Paulius apie Kristaus sekėjus kalba kaip apie vieną kūną, kurį sudaro skirtingi nariai. Tikslas nėra visus suvienodinti, padaryti lyg vieną ir tą patį kūno narį, o taip sujungti, kad būtų vienas gyvas organizmas, vienas kūnas, o ne vien kažkuo panašūs, bet atskiri, atitolę elementai. Viešpats Jėzus, kuris atėjo nešti Gerosios Naujienos vargdieniams, belaisviams išvadavimo, akliams regėjimo, tegul mums kas dieną padeda patirti Jo gailestingumą ir juo dalintis, kurti vienybės ryšius gerumo darbais ir tikėjimo ryšiu.

Generalinis konsulas savo archyvus perdavė į Lietuvą

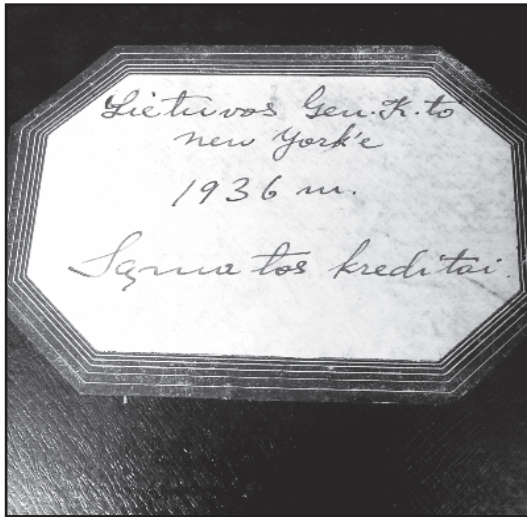

LR generalinis konsulas New Yorke Julius Pranevičius krauna konsulato archyvus perdavimui į Lietuvą.

Sausio 20 d. buvo istorinė diena Lietuvos Respublikos generaliniam konsulatui New Yorke. Konsulato 1927–1992 metų archyvai, kurie ilgą laiką buvo saugoti Amerikos lietuvių kultūros archyve (ALKA) Putname, buvo paruošti ir perduoti persiuntimui į Lietuvos centrinį valstybės archyvą.

ALKA ilgus metus buvo kaupiami ir saugomi LR generalinio konsulato New Yorke archyviniai dokumentai, apimantys veiklą nuo konsulato įsteigimo 1927 metais iki 1992 metų. 1996 metais perdavus dalį saugomo archyvo (17 dėžių), didžioji dalis archyvo (apie 60 dėžių) to-

liau buvo saugoma Putname. Praėjus dvidešimčiai metų, 2016 m. sausio 20-ąją konsulato archyvai buvo paruošti ir perduoti persiuntimui į Lietuvos centrinį valstybės archyvą. Istoriniai archyviniai dokumentai – sudėtinė Lietuvos nacionalinio dokumentų fondo ir svarbi Lietuvos užsienio politikos istorijos dokumentinio paveldo dalis – nuo šiol bus prieinama ir Lietuvoje.

Vizito į Putnamą metu LR generalinis konsulas New Yorke Julius Pranevičius taip pat apsilankė Švč. M. Marijos Nekaltojo Prasidėjimo Vargdienių seserų vienuolijoje.

LR generalinio konsulato New Yorke info ir nuotr.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by

the Lithuanian Catholic Press Society,
4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532.

Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284

Periodical class postage paid at Chicago, IL
and additional mailing offices.
Subscription Rates: \$150.00.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase: kasdien – \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD): – metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00 • 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu – metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00
į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV – metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD) – metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00 • 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis: oro paštu – metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00
į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$70.00

Mąžindami pašto išlaidas, pakvitatimų už prenumeratą nesiuočiame.

„Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

Vyriausioji redaktorė –

Ramunė Lapas

vyr.redaktore@gmail.com

Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorė –

Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Redakcija už skelbimų turinį ir kalbą neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos gavus prašymą, ką nors skelbti. Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugoja. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

Administracijos el. paštas:

skelbimai@draugas.org
administracija@draugas.org

Filosofas Krescencijus Stoškus – buvęs mano dėstytojas. Kai Vilniaus universitete studijavau žurnalistiką, jis studentams dėstė estetiką. Priklausė reikliųjų, griežtųjų dėstytojų grupei, kuri lengva ranka nepasirašydavo nei įskaitų, nei egzaminų.

Mums, būsimiesiems žurnalistams, ne vieną sykį teko varstyti K. Stoškaus kabineto duris. Keletas net atsisveikino su universitetu, taip ir neperpratę, kas yra grožis. Pastabos dėl dėstytojo reiklumo, principingumo – tai ne priekaištas, bet nuoširdus pagyrimas. Kuo daugiau griežtų dėstytojų – tuo geriau visuomenei.

Kodėl prisiminiau buvusį dėstytoją? Parūpo išgirsti, kaip dabartinę Lietuvos situaciją vertina tie, kuriuos nūnai retokai išvysite televizijos ekranuose ar leidinių skiltyse.

Lietuviška viešoji erdvė – tarsi erdvi. Gausus televizijų, radijo laidų ir leidinių pasirinkimas. Lyg ir visiems skoniams, visoms pažiūroms. Ir vis dėlto neramu: ar lietuviškoji žiniasklaida tikrai gina Lietuvos valstybės interesus? Kas slypi po lietuviškosios žiniasklaidos gausa – kokybė ar lėkštumas, žinios ar banalybė, išmintis ar tauškalai? Mus, lietuvius, vis lengviau suskaičiuoti, mat mūsų – vos trys milijonai ir mūsų nuolat mažėja, o štai lietuviškų televizijų, internetinių leidinių, radijo laidų, diskusijų, ginčų, debatų – lengvai nesuskaičiuosi. Juos keblu suskaičiuoti dar ir todėl, kad jų, regis, tik daugėja. Argi neįtartina: lietuvių mažėja, o lietuviškų leidinių – daugėja...

Susigaudyti, kokios idėjos, vertybės, interesai ginami – dar sunkiau. Suvokti, kada partiniai, klaniniai, asmeniniai interesai jau užgožia valstybinius – taip pat rimtas galvosūkis. Kartais net atrodo, jog rašinėtojų ir laidų vedėjų daugiau nei pačių skaitytojų ir klausytojų. Bet svarbiausia – ar turime ką žiūrėti bei skaityti? Ar tie, kuriuos kasdien išvystame televizijų ekranuose bei internetinių leidinių skiltyse, turi ką protingo pasakyti? Ar jie kalba būtent apie tai, kas svarbiausia mums ir pasauliui?

Vienas iš labiausiai rūpimų ir skaudžiausių mūsų dienos klausimų – ar neištirpsime taip sparčiai emigruodami į svečias šalis? Filosofas Krescencijus Stoškus įsitikinęs, jog emigracija yra pats didžiausias dabartinės Lietuvos rūpestis. Pats didžiausias galvos skausmas. Net rimtesnis nei menkas gimstamumas.

Neįveikus emigracijos ligų beprasmiais tampa visi kiti negalavimai – šlubuojanti ekonomika, šunkeliais pasukusi švietimo reforma ar nebežinanti ko griebtis kultūra. Beprasmėmis tampa net ir mūsų pergalės. Nes jei Lietuvoje nebebus lietuvių arba lietuviai sudarys Lietuvoje nacionalinę mažumą, nebeliks prasmės tobulinti Lietuvos valstybę. Lietuvos valstybė tiesiog nebebus lietuviška...

Tačiau filosofas pastebi keistą reiškinį: apie didžiausią lietuvių tautos bėdą vengiama atviriau diskutuoti. Vengia apie šiuos negalavimus kalbėti ir politikai, ir ekonomistai, ir žurnalistai.

Apie šį skaudulį derėjo prabilti dar 1995-aisiais, po nepriklausomybės atkūrimo praėjus vos keleriems metams. Tačiau šios temos imtis bijomasi net ir šiandien.

Beje, ir susitarti, jog ši tema yra pati svarbiausia, pasirodo, velniškai sunku. Filosofas K. Stoškus papasakojo, kokius kančių kelius jam teko nueiti siekiant bendro politinio susitarimo, jog, nepašalinus emigracijos problemos, beprasmėmis tampa visos kitos mūsų pastangos. Politikai dažniausiai skėščioja rankomis, esą daro viską, kas nuo jų priklauso. Arba siūncia tartis pas oponentus, arba siūlo kurti biurokratinės komisijas, arba ignoruoja gerus, bet jų priešininkų pateiktus variantus. Beje, šio susitarimo nėra iki šiol.

Tad ar pavyks lietuviams susitarti, jog emigracija – didžiausią pavojų keliantis reiškinys? Filosofas Krescencijus Stoškus nėra tikras, jog pavyks. Tačiau nenuleidžia rankų. Juk visos kitos tautos sugeba pajusti, kur slypi didžiausi pavojai.

Beje, filosofas K. Stoškus apgailestavo ir dėl lietuviškosios kultūros degradacijos. To vamzdžio prie Neries krantinės pačiame Vilniaus centre negalima laikyti paminklu. Tai – pasityčiojimas iš kultūros, tradicijų, estetikos, istorijos. Tas rūdijantis gelžgalis, pavadintas menu, – spjūvis mums visiems į veidą. Filosofas K. Stoškus kategoriškai nesutinka su bandančiais įteisinti taisykles, esą „kiekvienas iš mūsų gali tapti menininku“ ir „kiekvienas

Svarbiausia – neišsivaikščioti, bet juk mes išsivaikščiojame...

GINTARAS VISOCKAS

menininko žingsnis yra menas”.

Tačiau patyčios iš lietuvių tautos nūnai apdovanotos nacionalinės premijos regalijomis. Ir taip nusprendė ne girtuokliai iš landynių ir ne mirtini lietuvių tautos priešai, o išsilavinę, išprusę, garbingi Lietuvos žmonės.

Fenomeno, kai vamzdis, klozetas ar drabužių pakaba tampa paminklu, finansuojamu iš valstybės biudžeto, filosofas K. Stoškus negali pateisinti. Negali suprasti ir Lietuvos intelektualų, kurie nusprendė, jog būtent vamzdis vertas nacionalinės premijos.

Šį sykį išiminė delfi.lt paskelbtas Vladimiro Laučiaus tekstas „Vienintelis kelias nugalėti V. Putiną”. Jis byloja, jog ne tik Lietuva, bet ir Vakarai dažnai prašauna pro šalį. Kad ir kiti klysta, pasirinkdami prioritetus bei vertybes, – menka paguoda. Ir vis tik mokytiis reikia iš visų klaidų – tiek savų, tiek svetimų.

Tad skaičiuokime, kiek metų Amerikos ir Europos analitikai prognozuoja greitą Kremliaus diktatoriaus krachą. „V. Putino dienos suskaičiuotos”, „V. Putinas ilgai neišsilaikys savo poste”, „V. Putino valdžia nestabili”... O V. Putinas, ironizuoja V. Laučius, vis dar gyvas, sveikas, žvalus. Jis tuoj ilgiau vadovaus Rusijai nei kadaise Augusto Pinochet vadovavo Čilei. Ir, jei žvelgsime atidžiai, nėra jokių rimtų priežasčių manyti, jog artimiausiu metu galėsime lengviau atsipūsti, išgirdę žinią, esą V. Putino daugiau nebėra Kremliuje.

Bet jei V. Putinas net pasitrauks dėl senatvės ar dvaro perversmo, ar turime teisę manyti, jog ši

Vasario 16-ąją pasitikime linksmiai

Atkelta iš 1 psl.

Prezidentė kviečia visus Lietuvos piliečius pasidalyti sumanymais, kaip linksmiai ir išradingai pasveikinti savo šalį, ir kartu pradėti ruošti Lietuvos šimtmečiui. Idėjas galima registruoti interaktyviajame žemėlapyje oficialioje Prezidentės interneto svetainėje adresu www.lrp.lt/vasario16.

Ketvirtą kartą vykstančios akcijos tikslas – suitelkti visus: vietas bendruomenes, šeimas, mokyklas, verslo įmones, kaimynus, nevyriausybinės organizacijas, užsienio lietuvius ir kitus. Originaliausiai Vasario 16-ąją paminėjusius šalies vadovė pakvies į specialų renginį Prezidento rūmuose ir įteiks nepriklausomos Lietuvos ir jos žmonių simbolį – valstybės trispalvę.

chuliganą pakeisiantis naujasis prezidentas bus taikingesnis, draugiškesnis? Vakarai ilgokai gyveno mitais. Washingtonas ir Briuselis norėjo manyti, jog Rusija yra Vakarų sąjungininkė, jog Rusiją netrukus bus galima priimti net į NATO. Taigi buvo „visiškai atitrūkę nuo tikrovės”.

Bet atitrūkimas nuo tikrovės jiems patiko, jie mėgavosi šiomis iliuzijomis. Vaizdžiai tariant, surūdijusį vamzdį jie laikė meno šedevru. Todėl turime ypač pavojingą situaciją. Neatmestina versija, jog Rusija išdrįs pulti Baltijos valstybes, o NATO subyrės į šipulius, nes Aljansui neužeks ryžto vieningai ir veiksmingai pasipriešinti Kremliaus agresijai.

Kita ne mažiau svarbi problema – puikiai maskuojamas, gudriai slepiamas Lenkijos agresyvumas. Šių metų sausio 15 dieną Lietuvos Seimo Konstitucijos salėje buvo surengta konferencija „Valstybinės kalbos politika ir asmenvardžių rašyba valstybės dokumentuose”. Prof. dr. Alvydas Butkus, prof. dr. Eugenijus Jovaiša, svečiai iš Latvijos prof. Ina Druvietė ir prof. dr. Maris Baltinis dėstė argumentus, kodėl lietuviškuose dokumentuose lenkiškos pavardės privalo būti užrašomos tik pagal lietuviškas taisykles, t. y. lietuviškais rašmenimis.

Puiki, svarbi konferencija. Jaučiu didelę pagarbą jos organizatoriams. Tačiau apart daug sykių aptartų kalbinių, teisinių, moralinių argumentų, kodėl lietuviškoji abėcėlė negalinti išileisti nė vienos lenkiškos raidės, pasigedau politinių akcentų.

Lenkų tautinių mažumų esama ne tik Lietuvoje. Lenkų tautinių mažumų esama ir JAV, Vokietijoje, Latvijoje. Bet pretenzijos žeriamos tik Lietuvai. Štai čia ir slypi didžiausia lenkiška klasta, bylojanti apie tikruosius Varšuvos tikslus.

Nematyti tikrųjų Varšuvos tikslų polonizuoti mažų mažiausiai Vilniaus kraštą – tai būti panašiams į tuos, kurie mano, jog vamzdis yra nacionalinės premijos vertas objektas.

Praėjusiais metais šalies vadovės inicijuotos akcijos metu Lietuvoje ir užsienio šalyse vyko daugiau kaip 250 renginių. Įvairios pilietinės iniciatyvos startavo per socialinius tinklus, žmonės demonstravo savo kurtas originalias trispalves – nuo rankdarbių iki viso namo, nudažyto šalies trispalvės spalvomis. Kiti šventę pasitiko su dainomis ir liaudies šokiais, rengdami šventinius koncertus, bėgimus ir eisenas. Šalies mokyklose ir darželiuose vyko kūrybinės dirbtuvės ir istorijos pamokos, kur patys mažiausi Lietuvos piliečiai buvo skatinami mylėti savo Tėvynę.

Valstybės atkūrimo diena sumaniai minėta ir Airijoje, Australijoje, JAV, Norvegijoje ir Ispanijoje. Katalonų ir lietuvių asociacija demonstravo tradicinių lietuviškų šiaudinių sodų meną Barselonos gatvėse. Tuo metu organizacija „Sugrįžus”, vienijanti į savo Tėvynę sugrįžusius lietuvius, Valstybės atkūrimo dieną kartu pasitiko prie Gedimino pilies bokšto Vilniuje.

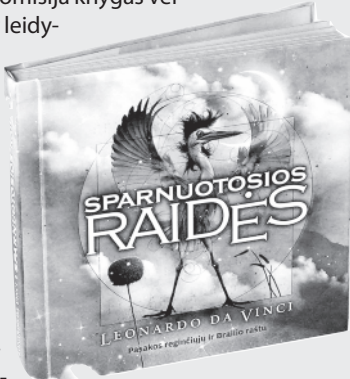
ELTA

Išrinktos gražiausios 2015 m. knygos

Paskelbti gražiausių 2015 metų knygų konkurso nugalėtojai. Šiemet konkursui 53 leidyklos pateikė 118 knygų. Knygos meno ekspertų komisija knygas vertino pagal meninio apipavidalinimo ir leidybinio-poligrafinio atlikimo kriterijus.

Pagrindinė metų premija (40 bazinių socialinių išmokų (BSI) skiriama dailininkui Vilmui Narečioniui už knygą „Sparnuotosios raidės. Leonardo da Vinci pasakos reginčiųjų ir Brailio raštu”.

Šešios premijos (20 BSI, viena premija kiekvienoje teminėje grupėje) paskirtos dailininkei Sigutei Chlebinskaitei už knygą „Liudas Truikys. Vizių/Visions” (teminė grupė „Meno leidiniai”), dailininkei Ramunei Januševičiūtei už knygą „Per toli gyvenu. Antano Mončio susirašinėjimai” (grožinė literatūra ir eseistika), dailininkei ir iliustruotojai Skirmantai Jakaitei už Solveigos Masteikaitės

knygą „Lėti ir tylūs dalykėliai” (knygos vaikams ir jaunimui), dailininkei Miglei Rudaitytei už knygą „Tarpukario Lietuvos reklama” (mokslinės, dalykinės knygos, vadovėliai), dailininkui Tomui Mrazauskui už Visvaldo Morkevičiaus fotografijų knygą „Public Secrets” (meninė ir dokumentinė fotografija), dailininkui Gyiui Skudžinskui už Evelinos Kerpaitės knygą „Nails” (bibliofiliniai ir eksperimentiniai leidiniai).

Bazinė socialinė išmoka nuo 2015 metų sausio siekia 38 eurus.

Taip pat paskirti dvylika diplomų (po du teminėje grupėje), tarp jų – dailininkėms Indrei Klimaitei ir Laurai Klimaitei už Dalios Cidzikaitės knygą „Elementorius. Legendinis dramos būrelis ant Tauro kalno” (mokslinės, dalykinės knygos, vadovėliai).

Diplomai gražiausių 2015 metų knygų konkurso nugalėtojams, leidykloms, leidėjams ir spaustuvėms bus įteikti Vilniaus knygų mugėje vasario 25 d. „Litexpo” rūmuose.

ELTA

TELKINIAI

Garbingas 55-ųjų vedybų metinių jubiliejus ir renginių įvairovė

LIDIJA VELIČKAITĖ

Pusmetį praleidusi Lietuvoje ir besiruošianti išvykti atgal į Californiją (JAV), garsi visuomenininkė ir politinė veikėja Angelė Nelsienė su vyru verslininku Romu Nelsu sulaukė netikėtos staigmenos. 2015 m. lapkričio 29 d. jų draugai ir giminės pakvietė į Šv. Ignoto bažnyčią Vilniuje dalyvauti Balio Dvariono muzikos mokyklos jaunųjų dainininkų koncerte. Atvykusiems kun. Algirdas Toliatas pranešė, kad koncertas ir šv. Mišios (12 val.), skirtos Angelės ir Romo Nelsų 55-osioms vedybų metinių jubiliejui pažymėti, taip pat šv. Mišiose bus meldžiamasi už jų anūkėlės Mia sveikatą. Pati jauniausia iš 10-ties Angelės ir Romo Nelsų turimų anūkų Mia Rugieniūtė, serganti leukemija, seneliams yra didžiausias širdies skausmas. Dalį koncerto Balio Dvariono muzikos mokyklos jaunieji dainininkai atliko prieš šv. Mišias, dainuodami autentiškas inovuotas bei harmonizuotas lietuvių liaudies dainas, pritariant kanklėmis, fleitomis ir violančele. Vaikų dainavimo mokytoja Sonata Kudžmienė, koncertmeisterės Judita Ūksaitė ir Jūratė Danilienė. Kita dalis koncerto jau po šv. Mišių džiugino susirinkusius bažnyčios rūsyje esančioje salėje agapės metu.

Šv. Mišias aukojęs Lietuvos policijos kapelionas kun. Algirdas Toliatas jų pabaigoje pakvietė palaiminti Angelę ir Romą Nelsus. Tuo metu susirinkę giminės ir draugai sveikino jubilatus, dovanojo puokštes raudonų rožių.

Po šv. Mišių visi buvo pakviesti į bažnyčios rūsyje esančią salę, kurioje jau buvo paruoštos vaišės. Jaunieji dainininkai taip pat buvo palepinti vaikų mėgstama pica ir tortu.

Angelei ir Romui Nelsams labai patiko lankytis Šv. Ignoto bažnyčioje, klausytis kun. Algirdo Toliato pamokslų. Čia į šv. Mišias susirenka daug jaunų šeimų su vaikučiais. Jaunieji lankytojai kviečiami į bažnyčioje esantį vaikų žaidimų kambarį, kur, suaugusių prižiūrimi, gali saugiai praleisti laiką.

Pati didžiausia staigmena Angelės ir Romo Nelsų laukė jų namuose, kur susirinko būrys draugų, gimininių ir kunigas Algirdas Toliatas. Angelei ir Romui Nelsams kun. Algirdas Toliatas įteikė iš Romos gautą šv. Tėvo Pranciškaus apaštališkąjį palaiminimą jų 55-ųjų vedybų metinių proga. Palaiminime taip pat yra kreipimasis į Nekaltąją Mergelę Mariją suteikti šiai porai ypatingo dieviškojo užtarimo. Angelė ir Romas Nelsai susituokė 1960 m. rugpjūčio mėn. 27 d. Čikagos Šv. Kryžiaus lietuviškoje bažnyčioje. Juos sutuokė artimas Angelės Barkauskaitės-Nelsienės ir jos tėvo Ciprijono Barkausko draugas ir bendradarbis prelatas Mykolas Krupavičius. Ciprijonas Barkauskas buvo Kalvarijos parapijos komiteto pirmininkas tuo metu, kai Kalvarijos Švč. Mergelės Marijos bažnyčioje klebonavo (1935–1942) dekanas Mykolas Krupavičius. Ir jų abiejų draugystė tęsėsi visą gyvenimą.

Lankydami Šv. Ignoto bažnyčią, Angelė ir Romas Nelsai sužinojo, kad po daugelio metų, praleistų Jungtinėse Amerikos Valstijose (JAV) ir Kanadoje, į Lietuvą sugrįžo kun. Aloyzas Volskis ir dabar darbuojasi Vilniaus Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo bažnyčioje. 1993 m. Californijoje, Fullertono miesto Šv. Julianos bažnyčioje jis sutuokė Angelės ir Romo Nelsų jauniausią dukrą Iną Nelsaitę su Vyta Rugieniumi. Jų šeima augina keturis vaikus (tarp jų Mia), visi uolūs katalikai. A. ir R. Nelsams buvo labai miela susitikti su kunigu po daugelio metų, pasidalyti prisiminimais ir padėkoti jam už nuo-

Angelė ir Romas Nelsai su dešimčia anūkų (iš k.): Andrius Rugienius, Tomas Narbutas, Ema Rugieniūtė, Kristina Narbutaitė, Romas Nelsas, Aleksas Rugienius, Angelė Nelsienė, Romukas, Erika ir Viktoras Pauliai. Priekyje – Mia Rugieniūtė ir Aleksiukas Paulius.

Asmeninio albumo nuotraukos

širdų bendravimą.

Vilniuje Angelė Nelsienė vos spėdavo lankyti įvairius renginius. Dalyvavo Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seime (2015.07.14–07.17), kur buvo išrinkta Konfliktų komiteto pirmininke, susitikinėjo su Lietuvos politikais, visuomenininkais, rūpinosi nauju projektu – po ateinančios Lietuvoje tautinių šokių šventės suorganizuoti pasaulio ir Lietuvos lietuvių jaunimo susipažinimo vakarą – šokius.

Kiekvienais metais Angelė Nelsienė su vyru Romu Nelsu, lankydami savo tėviškėje – Kalvarijos rajone (buvusiame Kalvarijos valsčiuje), Santakos kaime, svečiuojasi netoliese esančiame Vizgailių kaime pas vieną nuostabų jų draugą Gintautą Kuloką, kuris atstatė savo tėvo, Sibiro tremtinio, sody-

bą ir įrėngė kultūrinę erdvę kaimo gyventojams. Jau kelintus metus Gintautas Kulokas sodyboje organizuoja ir finansuoja poezijos dieną. Sukviečia daugiau kaip 600 žmonių ne tik iš vietinių, bet ir iš aplinkinių kaimų ir miestelių. Šeimininkas visada svečius pavaišina elnienu (laiko elnių kaimenę), arba kitu naminiu maistu. Sodybos kieme pastatytoje didžiulėje scenoje pasirodo iškiliausi Lietuvos aktoriai, poezijos skaitovai, dainininkai, muzikantai. Tarp jų operos grandas Virgilijus Noreika, dainininkas Vytautas Šiškauskas, aktorė Olita Dautartaitė, Klaipėdos teatro trupė ir daugelis kitų. Pažymėtina Kalvarijos kaimo kapela „Vėl gegužio žiedai“, daugelį metų tęsianti savo kultūrinę programą. Nedideliame Kalvarijos miestelyje kapela ne tik linksmina žmo-

nes gražia muzika, savo sukurtais dainomis, bet ir įsteigė muziejų, kuriame vietiniai talentingi gyventojai, daugiausia moterys, pateikia įvairius rankdarbius – mezgimo, siuvinėjimo, taip pat surinktus siuvinėtus arba megtus paveikslus ir daugelį eksponatų, susijusių su miestelio ir aplinkinių vietovių gyvenimu. Ne kartą šį muziejų gana stambiais sumomis yra parėmęs Romas Nelsas.

Angelės Nelsienės gimtinė tik 3 km nuo Kalvarijos miestelio, šalia Šešupės. Tai jos senelių – Katarinos (Paulionytės) ir knygnešio Juozo Barkauskų ir tėvų – Petronėlės (Guogaitės) ir Ciprijono Barkauskų sodyba. Ji ten gimė ir praleido ankstyvą vaikystę. Kitoje Šešupės pusėje gyveno pal. Jurgio Matulaičio sesuo Jackeivičienė. Kiekvieną kartą, aplankęs savo seserį, pal. Jurgis Matulaitis visada užeidavo pabendrauti su Angelės Nelsienės tėvais.

Lapkričio mėnesį Marijampolės Rygiškių Jono gimnazijoje vyko VŠĮ Leidybos idėjų centro 2015 m. išleistas dviejų dalių knygos „Asmenybės. 1990–2015 m. Lietuvos pasiekimai“ pristatymas, kurioje tarp daugiau kaip dviejų tūkstančių Lietuvai nusipelnusių asmenybių, iš nedaugelio užsienio lietuvių yra

Sėdi Angelė Nelsienė ir Romas Nelsas. Už jų stovi dukros (iš k.): Renata Paulienė, Inga Rugienienė ir Audra Narbutienė.

įtraukta Angelė Nelsienė. Šio leidinio projekto direktorės Vidos Dauderienės ji buvo pakviesta dalyvauti šiame renginyje ir pasidalinti savo sukauptu patyrimu ilgametėje visuomeninėje ir politinėje veikloje. Malonu buvo A. Nelsienei apsilankyti Marijampolės Rygiškių Jono gimnazijoje, kurioje mokėsi ir ją baigė jos dėdė Juozas Barkauskas (fizikas-biologas, buvęs Marijampolės amatų mokyklos direktorius), vyriausia sesuo Aldona Barkauskaitė-Stropienė ir mokėsi kita vyresnė sesuo Roma Barkauskaitė-Papartienė. Marijampolėje gimė ir užaugo jai brangus pusbrolis marijonas, Sibiro tremtinys, kun. Pranas Račiūnas, vienas iš pagrindinės kunigų seminarijos Lietuvoje steigėjų ir svarbiausia – laikraščio „Aušra“ atgaivintojas. A. Nelsienė buvo sužavėta gimnazijoje esančiu istorijos muziejumi ir jos vadove Judita Zubavičiene, kruopščiai renkančia įvairią medžiagą apie žymiausius mūsų tautos patriotus, ypač Joną Jablonskį. Ji padovanojo muziejui kun. Vaclovo Aliulio parengtą ir 2015 m. Marijonų talkininkų centro leidyklos išleistą knygą „Vienuolis nenuorama“, apie jos pusbrolių kun. Praną Račiūną. A. Nelsienė prisimena: „Kunigas Pranas Račiūnas sovietų okupacijos metu buvo vienu iš Lietuvos bažnyčios partizanų ir katalikų tikėjimo propaguotojų, vienu iš tų žmonių, kurie apie save telkė jaunimą ir Lietuvos šviesuomenę pačiais sunkiausiais Lietuvai metais. Jis ilgiausiai iš visų įkalintųjų kalėjo Sibire be jokio teismo ir išgelbėjo Ukrainos graikų katalikų apeigų kardinolo (tuo metu arkivyskupo) Josyp Slipų gyvybę, perduodamas iš JAV gyvenančios savo mamos gautas dideles penicilino tabletes mons. Alfonsui Svarinskui, kuris jomis gydė arkivyskupą.”

Angelė Nelsienė, dalyvaudama „Marijos radijas” laidoje, Vilniaus studijos operatoriaus koordinatoriaus Liutauro Serapino buvo supažindinta su Vilniaus Švč. Trejybės graikų apeigų katalikų (unitų) bažnyčios klebonu tėvu Pavlu (Pavel Jachimec) ir Ukrainos vyskupu Irinėjumi (Ihoris Bilyk), atlydėjusiu iš Romos Šv. Juozapato relikviją. 2015.11.14 buvo pakviesta dalyvauti Šv. Juozapato relikvijų atvežimo ceremonijoje Vilniaus Švč. Trejybės graikų apeigų katalikų (unitų) bažnyčioje. Ji jaučiasi labai laiminga, kad galėjo apsilankyti tokiam reikšmingame visai Lietuvai įvykyje. Šv. Juozapas (Ivanas Kuncevičius) gimė 1580 m. Ukrainoje, Voluinės Volodomyre. Į Lietuvą atvyko 1596 m. mokytis pirklio amato ir gyveno čia iki 1617 m. 1604 m. Vilniuje įstojo į Švč. Trejybės vienuolyną. Kaip tik tuo laikotarpiu karalaitis Kazimieras buvo paskelbtas šventuoju. Tai turėjo nemažai įtakos jaunajam Ivanui. 1623 m. lapkričio 12 d., jau kaip Polocko arkivyskupas Juozapas, kovojęs už Bažnyčios vienybę, jos priešininkų Baltarusijoje, Vitebsko mieste, buvo žiauriai nužudytas. 1643 m. popiežius Urbanas VIII suteikė Juozapatui palaimintojo vardą. 1867 m. popiežius Pijus IX paskelbė jį šventuoju. Lietuvoje dabar turime dviejų šventųjų relikvijas – šv. Kazimiero ir šv. Juozapato. Vyskupas Irinėjus šiuo metu darbuojasi Vatikane ir iš Vatikano su popiežiaus leidimu ir palaiminimu atvežė šią relikviją, Juozapato kūno dalelę į Lietuvą.

Po šv. Mišių bažnyčios klebonas t. Pavlo pakvietė Angelę Nelsienę į priėmimą, kuriame dalyvavo Vatikano apaštalinis nuncijus, reziduojantis Lietuvoje, arkivyskupas Pedro Lopez Quintana, Vilniaus arkivyskupas metropolitas Gintaras Grušas ir daugelis kitų aukšto rango kunigų. A. Nelsienė Vatikano apaštaliniam nuncijui papasakojo apie kun. Prano Račiūno sąsajas su ukrainiečiais, taip pat, kad ji susitinkanti su gausios ukrainiečių bendruomenės, esančios Los Angeles, vadovais. Grįžusi žadėjo perduoti nuo vyskupo Irinėjaus ir Vilniaus ukrainiečių bendruomenės linkėjimus ir taip stiprinti tinklą žmonių kovoje už Ukrainos laisvę, kaip tai darė užsienio lietuviai. Juk išlaisvinant Lietuvą buvo dirbama abiejose Atlanto pusėse ir dabar reikalinga kuo stipresnė koalicija kovoje už Ukrainos laisvę.

Tai tik nedaugelis nenuilstančios kovotojos Angelės Nelsienės darbų, susitikimų, dalyvavimo įvairiuose renginiuose veiklos rezultatų. Tik parodyti reikia tokios energijos ir veržlumo. Norint ką nors nuveikti ir išsikovoti, reikia iš tikrųjų labai daug pastangų, noro ir visų susitelkimo bendram tikslui – laisvei, demokratijai ir taikai pasaulyje.

Cicero Lietuviai paminėjo Sausio 13-ąją

MILDA ŠATIENĖ

Sausio 17 d., po šv. Mišių, kurias atnašavo kunigas Gediminas Keršys, visi rinkosi į parapijos kavinukę. Kavinės vedėja Audronė Bernatavičienė pakvietė choro vadovę Vilną Meilutytę vesti Sausio 13-osios minėjimą. Grojant W. A. Mozart „Ave Verum Corpus” buvo uždegta 14 žvakelių. Tylos minute pagerbti 14 žuvusiųjų tą nelemtą žiemos naktį. Buvo perskaitytas Reginos Liubertaitės eilėraštis „Sausio tryliktoji”.

Tada, 1991 m. sausio 13-ąją, žmonės iš visos Lietuvos vyko į Vilnių ginti Spaudos rūmų, Seimo rūmų ir Televizijos bokšto. Tą naktį prie Televizijos bokšto rinkosi itin daug žmonių, netrukus ėmė artėti rusų tankai. Žmonės savo kūnais, gyva siena, apjuosė Televizijos bokštą. Tankai ėmė šaudyti. Žuvo 14 drąsulių, tarp jų – ir viena mergina, o dar daugiau kaip 700 žmonių buvo sužeisti.

Net ir užėmus TV bokštą Vilniuje ir visoje Lietuvoje galima buvo girdėti Nepriklausomos Lietuvos radiją ir regėti televiziją, nes programos buvo transliuojamos iš kitų vietų. Lietuvos žmonės tuo metu nesiskyrė su radijo imtuvais, visi klausėsi žinių. Lietuva nebuvo atskirta nuo pasaulio, gyvybiškai svarbus ryšys buvo palaikomas.

Lietuvos žmonės, nors ir brangia kaina, apgynė savo tėvynės laisvę. Mūsų visų pareiga priminti jaunajai kartai apie Sausio 13-osios įvykius, kad nebūtų užmiršti tautos didvyriai, žuvę už tėvynės laisvę.

Vilma Meilutytė

SRIUBOS PIETŪS

Gavėnia – proga pakeisti kryptį

Gavėnia yra puiki proga pakeisti kryptį, atgauti sugebėjimą reaguoti į blogį. Gavėnią turime gyventi kaip atsivertimo, asmeninio ir bendruomeninio atsinaujinimo metą, kaip artėjimą prie Dievo ir mūsų pritarimą Evangelijai. Šitaip mes galėsime naujomis akimis žiūrėti ir į mūsų brolius bei jų poreikius. Gavėnia yra palankus metas atsiversti į meilę Dievui ir artimui, mylėti nieko mainais nereikalaujant ir liudijant gailėstingumą Viešpaties, kuris tapo vargdieniu, kad taptume turtingi per jo neturtą (plg. 2 Kor 8,9). Mąstydami apie svarbiausius mūsų tikėjimo slėpinius, Kristaus kančią, mirtį ir prisikėlimą, suprasime, kad išganymas yra visiškai už dyką mums duota Dievo dovana.

Dėkingumas Dievui už jo nukryžiuotos meilės slėpinį, tikras tikėjimas, atsivertimas ir širdies atvėrimas broliams – tai svarbiausi dalykai Gavėnios metu, sakė Popiežius Pranciškus. Šiame kelyje su pasitikėjimu šaukimės Mergelės Marijos užtarimo ir pagalbos. Ji, pirmoji įtikėjusi Kristų, telydi mus šiomis karštos maldos ir atgailos dienomis, kad apsivalę ir dvasiškai atsinaujinę švęstume didįjį Jos Sūnaus Velykų slėpinį. (Vatikano radijas)

Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijos labdaros projektas Gavėnios laikotarpiu – jau nuo 2007 metų kasmet organizuojami Sriubos pietūs. Šiemet jie vyks Pasaulio lietuvių centro didžiojoje salėje (14911 127th Street Lemont, IL 60439) vasario 28 d., sekmadienį, 12:15 val. p. p. Surinktas pelnas bus skiriamas Carito maitinimo tarnystės programai, remiančiai sriubos valgyklas Lietuvoje. Visi kviečiami prisidėti prie tų, kurie gelbsti ir maitina alkstančiuosius!

Pal. Jurgio Matulaičio misijos info

IŠ KELIONĖS SUGRĮŽUS

Nikaragva – nenuniokotas rojus

Pradžia – sausio 26 d.

2. Tolyn į šalies gilumą

RAIMONDAS ŠENAUSKAS

Apoyos ežeras

Tik valanda kelionės, o mes jau atsiduriame tarsi kitame pasaulyje. Apoyos ežeras susiformavo ugnikalnio krateryje. Apsigyvename hostelyje, kurio šeimininkai užsieniečiai. Hostelis įsikūręs kalno šlaite: hamakai poilsiui, jaukūs kambariai, restoranas ir baras paplūdimyje. O aplinkui žaluma, nedideli kalnai ir dar keli namai kaimynystėje – rojaus kampelis poilsiui, šiltas, malonus, mineralizuotas ir labai švarus vanduo. Hostelyje puiki kava, beje, ji tiekama nemokamai ir gali mėgautis visą parą. Taip ir leidžiame dienas – pasisupi hamake, pasidegini, medžių pavėsyje skaitai knygas, geri kavą, šviežių vaisių sultis, skaniai valgai, klausaisi muzikos ir maudaisi, maudaisi... Malonu auštant ar leidžiantis saulei paplaukioti kanoja, kai saulės spinduliai ne tokie karšti.

Pusiau rojuje praleidus kelias dienas, nusprendžiame aplankyti Masaya regioną, kuriame daug kolonijinių kaimelių. Juose gyvena įvairūs menininkai, kurie gamina skirtingus dirbinius – hamakus, molio gaminius, įvairius suvenyrus ir t. t. Neaplenkiame ir Masaya nacionalinio parko, jame veikiančio vulkano – tai vienintelė vieta pasaulyje, kur gali taip arti privažiuoti prie veikiančio kraterio. Saugumo niekas negarantuoja, gal tik užrašas, kad žiūrėti į kraterį patariama ne ilgiau kaip 5 minutes, nes bet kurią akimirką gali pradėti „skraidyti“ akmenys ar bėgti lava. O nuodingos dujos garuoja be perstojo. Kartais tik truputį, o kartais, pasikeitus spaudimui žemės gelmėse – dideliu debesiu. Šį vulkaną ispanai buvo praminę „vartais į pragarą“, o kai sužinojome, kad prieš kelis šimtmečius vietiniai indėnai šiame krateryje aukodavo nekaltas mergaites (buvo rasti žmonių griaučiai), vulkanas nebebuvo toks išpūdingas. Nepaisant to, tai nuostabi ir įsimintina vieta, aplink žaliuoja pievos, čirškia žiogai, šalia stūkso seniau užgesęs krateris, atvėsusios lavos takeliai jau apaugę žolėmis, tad malonu jais pasivaikščioti. Tolumoje matyti vandenynas, kalnai, miesteliai. Ne veltui tai viena iš lankomiausių vietų Nikaragvoje.

Kiekvienos kelionės sudedamoji ir viena įdomiausių dalių yra sutikti žmonės – ir vietiniai, ir iš pačių įvairiausių šalių. Begurkšnojančios sultis susipažįstame su suome Inka. Mergina kelerius metus dirbo Kinijoje, puikiai pažįsta Lietuvą (kažkada dirbo bendrovėje, kuri pardavinėjo popierių lietuviškai spaudai). Nemažai ir pakeliavo po mūsų tėvynę, net žino, kuo Gargždai skiriasi nuo Nidos. Dabar ji pusmetį keliauja, norėdama geriau pažinti ne tik save, bet ir aplankyti dar nematytas šalis, susipažinti su tų šalių kultūra. Paplūdimyje prie mūsų priėjo vaikinai ir prisistatė Vytu. Pasirodo, jis lietuvis iš Alytaus, jau vienuolika mėnesių keliaujantis po Ameriką. Išgirdo mus šnekant lietuviškai ir priėjo. Mažame paplūdimyje prie Apoyos ežero!

Nuo restorano terasos atsiveria puikus vaizdas – mėlynas ežeras, apsuptas kalnų. Paskutiniai pusryčiai šioje nuostabioje vietoje. Kelios dienos, o atrodo, kad jau spėjai prigyti, pamėgti šias vietas. Jau pažįstami katinai (jų suskaičiavau penkis), pakėlę savo snukučius visada laukia kąsnelio maisto, nepakartojama aplinka, saulėlydžiai... Atsišveikinant viena iš hostelio savininkų mus apkabina ir palinki geros kelionės. Pasijaučiame tarsi išvyktume iš šiltų, jaukių namų. Paskutinę dieną išaiškiname, kad šeimininkė iš Sicilijos, ilgai gyvenusi Londone ir žinanti, kas yra svarbu poilsiautojams, tad čia sukurtos kuo puikiausios tam sąlygos.

Masaya krateris iš 632 metrų virš jūros lygio įrengtos aikštelės. Daugelis vulkanų – aktyvūs, į visus vulkanus galima lipti arba įkvėpti kiaušinio kvapo vulkaninių garų.

Ometepe

Ryte ruošiamės vykti į Ometepe salas. Laukia poros valandų kelionė taksi. Prie mūsų prisijungia pagyvenusi pora iš Kanados. Ukrainiečių kilmės vyras ir škotė moteris. Vaikai jau užauginti, pensija uždirbta, tad dabar galima pagyventi savo malonumui, ir žmonės keliauja po pasaulį ir negali tuo atsižiaugti. Tiesiog dėkoja likimui už tokią galimybę. Privažiuoja lauktas taksi, bet labai jau maža mašina, o mes keturiose ir su keturiais nemažais lagaminais. Mažo ūgio vairuotojas net suprakaitavęs stengiasi kažkaip sugrūsti mūsų bagažą. Aiškiai matyti, kad tai jam nepavyks. Tada nusprendžia lagaminus sudėti ant stogo ir pririšti juos virve. Gera idėja...

Beplepant, besidalinant patirtais išpūdžiais kelionė neprailgsta. Žvelgiant per taksi langą nustebina puikus kelias ir švara pakelėse, bet akis negali nepastebėti begalinio skurdo, kuris lydi visą kelionės atkarpą.

Pagaliau pasiekiamo prieplauką, iš kurios tęsiame kelionę laivu į salas. Keltai po kelis kartus per dieną plaukia į Ometepes salą, kuri yra Nikaragvos ežero viduryje. Unikali sala sudaryta iš dviejų ugnikalnių ir žemės aplink juos. Iš viršaus žvelgiant, ugnikalniai atrodo kaip du apskritimai vienas šalia kito.

Vienas dar veikiantis ir todėl beveik be augmenijos. Užtat – tai vienas iš taisyklingiausių formų kalnas pasaulyje. Kitas ugnikalnis jau užgesęs ir apaugęs gausia augmenija. Kaip dažnai būna tuose kraštuose, iš karto prisistato vietinis paslaugų siūlytojas. Šį kartą siūlo taksi saloje, kad nuvežtų iš prieplaukos į viešbutį. Žinau, kad truputį permokėsime, bet bus patogiau pasiekti galutinį tašką. O ir vaikinai (kubietis) profesionaliai atlieka savo darbą, malonus ir neįkyrus. Plaukiame senu laivu atsistoję ant denio. Po truputį artėja sala, didėja ugnikalniai, kurie atrodo išpūdingai, tarsi išnyrantys iš vandens. Mažoje prieplaukoje taksi vairuotojas jau laukia ir po kelių minučių mes – dideliame viešbutyje ant ežero kranto. Didelėje teritorijoje išsidėstęs nedidelių namų kompleksas, aplinkui tropinė gamta, šalia – gamtos draustinis, o mūsų kambarys – po dideliu ceibos medžiu, langais į ežerą. Temstant išeiname pasivaikščioti po gamtos draustinį. Pats geriausias laikas, jei nori išgirsti paukščius ir pamatyti gyvūnus. Svaiginantys gėlių kvapai tiesiog užburia. Neužilgo įžengiamo į mišką ir atsiduriame beždžionių būrelio akiratyje. Žinoma, buvome aprėkti ir gasdinami visokiais garsais. Mes joms ne turistai, mes – svetimi įsibrovėliai, kurie gali suvalgyti jų maistą ir užimti jų teritoriją. Ir nepaaiškinsi, kad tai netiesa...

Tobulos kūgio formos vulkanas Concepcion Ometepe saloje (šalia yra mažesnis vulkanas) didingai stūkso viduryje R. Šenausko nuotraukos

Sutemus viešbučio restorane suvalgome šviežiai sugautą ir iškeptą žuvį. Esame vieninteliai lankytojai. Viešbučio architektūra primena 70-ųjų Hawajus, o ir aplinka, palmės, kaktusai leidžia vėl mintimis į juos sugrįžti. Dalia pavargusi miega, o aš išeinu į balkoną surūkyti cigarą (smalsu sužinoti, ar Nikaragvos cigarai tokie pat gardūs kaip kubietiški). Nesu jų mėgėjas ar žinovas, bet juk reikia kartais turėti koki nors užsiėmimą, besigrožint tropikų gamta patraukti cigarą. Apsidžiaugčiau, kad dūmelis visai neblogas, jautėsi cigaro kokybė. Žvaigždėtas dangus vilioja tūkstančiais žvaigždžių, ty liai teliūškuoja ežeras, ir staiga pamatau baltus arklius. Iš kur jie?... lyg ir nespauju. Jie ristele eina paplūdimiu, apšviesti mėnėsienos. Perlipa tvorelę ir rupšnoja žolę, kuri skanesnė šalia viešbučio, nei kur paežerėje. Nepakartojamas vaizdas ir netikėta staigmena. Ką ir besakyti, kartais verta surūkyti cigarą, besimėgaujant tropikų naktimi, kad pamatytum tokį reginį.

Kas miegojo džiunglėse ar šalia jų, žino, kad ryte bus pažadinti egzotiškų garsų ar rėkaujančių beždžionių. Tokia laimė ir mums nusišypsojo, bet ant jų nepykstame, nors tenka keltis auštant. Nikaragvoje temsta šeštą valandą vakaro ir jau kokią septintą – gili naktis. Televizoriaus kambaryje nėra. Provincijoje žmonės eina miegoti anksti, anksti ir keliasi. Išsimaudome šiltame ežero vandenyje, papusryčiaujame. Pasivaikščiojame mūsų jau pamėgtame draustinyje. Tiesą pasakius, aplinkui visur graži gamta, bet draustinyje yra daug patogių, pasivaikščiojimui skirtų takelių. Žmonių nematyti, esame vieni. Net ir beždžionės kažkur dingo.

Nusprendžiame aplankyti miestelį, esantį už kelių kilometrų. Kelias neprailgsta, žygiuojame savana, kurioje ganosi avys, buivolai, vienas kitas medis. Nesu buvęs Afrikoje, bet panašūs vaizdai daug kartų per televizorių.

Kur bepažvelgsi, akis visada užkliūna į bent vieną iš dviejų ugnikalnių. Apskritai, šiose salose žmonės gyvena jau daug tūkstančių metų, tai liudija išlikę iškalti piešiniai akmenyse, o kas tai padarė – neaišku. Seniai išnykusios tautos.

Horizonte, kiek aprėpia akis, matyti krūmokšniai ir ugnikalnio papėdė. Pati populiariausia turistų pramoga – kopimas į kalno viršūnę (penkios valandos į viršų ir keturios žemyn). Žinant, kad visą kopimą lydės negailestingai svilinti saulė, nusprendžiame, kad mums užteks tik pažioplinėti aplink. Kažkada surizikavau per vieną dieną nusileisti į Grand Canyon Arizonoje ir grįžti atgal... Po to gamtoje jau

renkuosi trumpesnius maršrutus. Juk ja reikia gėrėtis, o ne užkariauti.

Savo architektūra miestelis skurdokas. Namai tiesiog sukalti iš metalo lakštų, be kaminų, dūmai, ruošiant maistą, sklaidosi po visą namą, langų nėra, tiesiog atviros angos sienose. Kieme dažnai gali pamatyti ir kiaules, virvele pririštas prie medžio (kaip šunis). Keistai nuteikia reginys, kai matai, kaip kiaulės laisvai vaikštinėja gatvėmis, pačios susiranda maisto, kaip botagu mosikuodamas piemuo į girdyklas varo karvių kaimenę, jaučius, buivolus. Įdomu stebėti vietinį kaubojų, jojančių ant arklio (šalia bizena porą buivolų). Staiga jis sugalvoja atsigeriti alaus. Tiesiog gatvėje, po medžiu – priša gyvulius, kurie užstoja pusę kelio, o pats ramiai malšina troškulį. Bet mums patinka tie neįprasti vaizdai, tas paprastumas, kai niekas niekur neskuba. Esame vieninteliai turistai, tad dažnai vietiniai palydi mus akimis.

Kelios parduotuvės, įrengtos tiesiog gyvenamųjų namų kambariuose. Pasirinkimas kuklus: kelios daržovės, muilas, vanduo ir dar kelios būtiniausios prekės. Aptriušęs ženklas nurodo kryptį į kavinę ant ežero kranto. Net įdomu pasidaro. Nueiname. Ir randame labai mielą vietelę. Porą staliukų pavėsyje su nuostabiu vaizdu į ežerą. Nu-stebina maistas, paruoštas kokybiškai su europietišku prieskoniu, puiki kava. Geraširdė šeimininkė išlydi mus nuoširdžia šypsena (čia dar lankėmės keletą kartų). Karštą popietę gera tiesiog pasėdėti – stebėti vietinį gyvenimą – gyvulių girdyklą, moteris, įbri-dusias iki juosmens į vandenį ir skalbiančias drabužius. Įdomu tai, kad į darbo vietą vyrai jas pristato ant arklių, o kai baigiasi darbo diena – jas pasiima. Sėdėdami toje kavinėje žinojome, kad ne kartą jos pasiilgsime, kai jau būsime nuo jos toli toli...

Grįžtame į savo viešbutį. Prie įėjimo į botanikos sodą šalia kaktusų stovi sena, dar Sovietų Sąjungoje gaminta mašina „Moskvičius“. Su tokia kažkada važinėjo mano tėvas. Ir kokiais keliais ji atsidadė čia, Nikaragvos

užkampyje?..

Išsimaudome ežere, šalia maudosi keli rusai, keliom valandom atvežti pasigrožėti nuostabia aplinka. Įdomu paklausti jų išpūdžius, kai jie kalba tarpusavyje (jie net neįtaria, kad mes puikiai suprantame jų kalbą). Po kelių valandų restorane matome vakarienaujančią vokiečių grupę, o mes jaučiamės kaip vietiniai, nes viešbučio tarnautojai, pamatę mus jau mojuoja rankomis kviesdami užsukti. Tokioje jaučioje vietoje laikas slenka labai lėtai, tad gal dėl to tarp svetimų žmonių atsiranda teigiama emocinė trauka. Vakaras vėl su cigaru rankoje, išpūdžių pasidalijimu ir žvaigždėmis. Arkliai jau nebepasirodo.

Kitos dienos vakare nusprendžiame pavakarieniauti miestelio restorane. Pakeliui užklumpa liūtis. Tropinės litys negailestingos, atrodo, kad dangus su žeme maišosi. Bet jos kaip staiga užėjo, taip staiga ir praeina – netrukus vėl gražu, šilta, gaivinanti vakaro vėsa. Šeštadienio vakaras pagrindinėje miestelio gatvėje daugiau žmonių – jauni-

mas, pasipuošusios damos, močiutės su anūkais. Pramogų čia nėra, pasistatai kėdę šalia gatvės, prisėda keli kaimynai ir žiūri į praeinančius gatve, juos aptardami – mes taip pat patekome į jų akiratį. Net keli paršeliai kažką kriukteli, pamatę praeinant nepažįstamus. Paaugliai, kiek nuošaliau atsėdę, geria kažką stipresnio ir draugiškai paprašo kartu nusifotografuoti. Jiems tiesiog įdomu pabendrauti su mumis ir pasižiūrėti į save fotoaparato ekrane. Kokia jų ateitis?..

Miestelio restorane tik keli lankytojai, vietiniams pavakarieniauti už 5 dolerius – tai brangus malonumas. Keli vyrai geria alų, stalas nustatytas tuščiais buteliais (Centrinėje Amerikoje tokia jau tradicija) – kiek vyrai beįgertų alaus, tušti buteliai nenunešami, tuo aplinkiniams parodant, kokie jie „tikri“ vyrai ir kiek gali išgerti. Belaukiant maisto, mus „pakalbina“ dvi papūgos, pro šalį praeina pulkelis vištų, iš gatvės užsuka pasidairyti paršelis, prisėda katinas. Ir visi su malonumu pavalgytų iš mūsų lėkštės. Visiems

čia visko reikia, visi tave pastebės, o jeigu pavaišinsi koki gyvūną, kitą dieną tikrai jie tave atpažins.

Kol vakarieniauome – visiškai sutemo. Mes juk miestiečiai, įpratę prie apšviestų gatvių, o čia juk Ometepe. Iki viešbučio keli kilometrai, taksi nėra, tamsa tokia, kad nelabai matyti šalia stovinčio žmogaus. Nejučia apima nerimas, kaip sėkmingai pasiekti „namus“, o ir nesi-norėtų sutikti būrio girtų paauglių. Gerai, kad turėjau pasiėmęs mažą prožektorių, bet teko gerai pasukti galvą kur eiti, nes visi orientyrai buvo pasislėpę tamsoje. Gera pamoka, kad išeinant visada reikia pagalvoti – kaip pareisi tamsoje. Įveikę tamsos baimę, pasišviesdami prožektoriumi laimingai pasiekiame viešbutį. Kažkas pro šalį pralėkdavo dviračiu, kažkas šnekėjo, kažkas zvimbė ar lojo. Dar niekada daiktas (prožektorius), pirktas Čikagoje už kelis dolerius, nebuvo toks brangus ir reikalingas. Posūkis po posūkio, ir tolumoje pasirodė viešbutis, tiksliau kelios švieselės tamsoje. Retai apima toks džiaugsmas, kaip tada, tamsoje pamačius spingsulę.

Bus daugiau

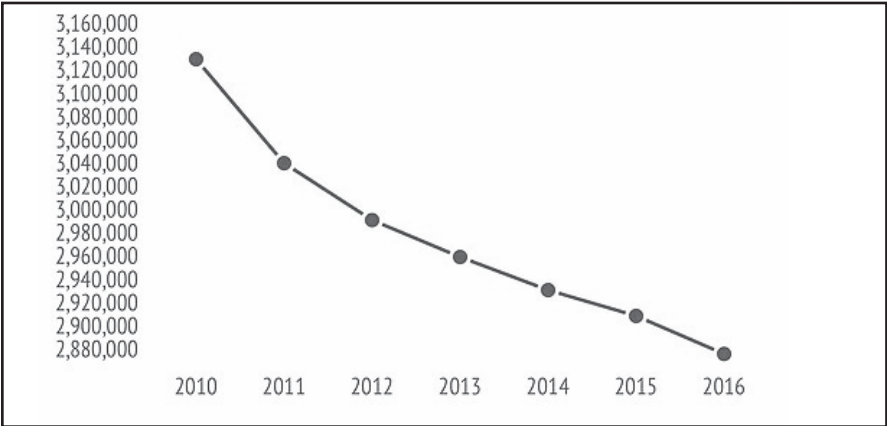
Įdomu stebėti laisvėje gyvenančių papugų nuotakas.

Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA IR PASAULIS

Pernai Lietuva neteko viso miesto

Statistikos departamento iliustr.

Vilnius („Draugo” info) – Per metus Lietuvos gyventojų skaičius sumažėjo daugiau kaip procentu, o tai daugiausia lėmė išaugusi emigracija, paskelbė Statistikos departamentas.

Šių metų pradžioje Lietuvoje gyveno 2 mln. 889 tūkst. nuolatinių gyventojų – 32,7 tūkst. mažiau negu prieš metus. Gyventojų skaičius mažėjo dėl dviejų priežasčių: 70 proc. bendro nuolatinių gyventojų skaičius sumažėjimo sudarė neigiama tarptautinė migracija, o 30 proc. – neigiama natūrali gyventojų kaita.

„Dėl minėtų priežasčių praėjusiais metais Lietuva neteko beveik viso Mažeikių miesto”, – rašoma Statistikos departamento pranešime spaudai.

2015 metais iš Lietuvos emigravo 25,5 tūkst. vyrų ir 21 tūkst. moterų. Palyginti su 2014 metais, emigravusių vyrų skaičius padidėjo 1,4 karto, moterų – 1,2 karto. Kas trečias emigravęs

vyras buvo 19–26, kas penktas – 27–34 metų amžiaus.

Premjeras Algirdas Butkevičius yra sakęs, kad emigraciją paskatino šauktinių sugražinimas į kariuomenę. Šis pareiškimas sulaukė kritikos ir pajuokos.

Statistikos departamento vadovė Vilija Lapėnienė sakė negalinti įvardyti išvykimo priežasčių. „Išvykimo priežasčių netiriame ir neturime tos informacijos. Taip, ištis balandžio mėnesį buvo pastebėtas didesnis emigracijos skaičius, tačiau kaip ir kiekvienais metais jaunimo grupė nuo 19 iki 26 metų yra gausiausiai išvykstanti, tai daugiausia išvykstantys mokyti ir matyt ieškoti darbo”, – teigė ji. Imigrantų skaičius, palyginti su 2014 metais, pernai sumažėjo septyniais šimtais (2,9 proc.) – į Lietuvą grįžo šiek tiek daugiau Lietuvos piliečių, o užsieniečių atvyko mažiau.

Meras draudžia apsipirkinėti Lenkijoje

Vilnius (LNK.tv) – Jau ne vieną kadenciją Lazdijams vadovaujantis meras Artūras Margelis sugalvojo, kaip kelti miesto ekonomiką. Ragina visus gyventojus nevažiuoti apsipirkti į Lenkiją pigesnių prekių, o pavaldiniams tą daryti net uždraudė. Jei koks pavaldinys tokio nurodymo neklaušys – negaus priedų prie atlyginimo. Lazdijiečiai mano, kad žmonės pirsks savam mieste tada, kai kainos bus bent panašios į lenkiškas.

Kai apsipirkti į Lenkiją organizuojamos kelionės net iš Utenos ar kitų Lietuvos miestų, visai pasienyje

esančių Lazdijų gyventojai sulaukė priešingų mero raginimų.

Meras aiškina, kad apsipirkdami Lenkijoje žmonės kelia ne savo krašto, o kaimyninės šalies ekonomiką ir galvoja tik apie savo kišenę pamiršdami visuomenės gerovę.

Lazdijų gyventojai šeimomis važiuojantys į pasienio parduotuves kalti nesijaučia ir sako, kad jei Lietuvoje būtų žemesnės kainos, tada niekas kitur nevažiuotų.

Gyventojai skaičiuoja, kad kai kurios prekės Lenkijoje kainuoja net trečdaliu pigiau nei Lietuvoje.

Uždraus Georgijaus juostelę

Vilnius (ELTA) – Siūloma uždrausti Georgijaus juostelių platinimą ir naudojimą, priskiriant jas prie draudžiamos sovietinės simbolikos. Dvispalvės juodai oranžinės Georgijaus (lietuviškai – šv. Jurgio) juostos Rusijoje plačiai pradėtos naudoti 2005 m., minint 60-ąsias Sovietų Sąjungos pergalės prieš nacistinę Vokietiją Antrajame pasauliniame kare metines.

Po Rusijos įvykdytos Krymo aneksijos ir Rusijos remiamų separatistų karinių veiksmų Rytų Ukrainoje, Georgijaus juosta įgavo ir naują reikšmę: ji tapo Rusijos karinės agresijos, imperialistinių ambicijų, provokacijų, tautinės nesantaikos simboliu ir priemone identifikuoti tariamą priešą.

Prorusiškai nusiteikęs V. Tamoševskis nevengia demonstratyviai pasipuošti Georgijaus juostele. Lrytas.lt nuotr.

Georgijaus juostelės priskyrimu draudžiamai simbolikai taip pat siekiama dar kartą atkreipti dėmesį į komunistinių ir nacistinių nusikaltimų sulavinimo svarbą.

ES teismas gailisi prorusiškų pareigūnų

Liuksemburgas (Faktai.lt) – Europos Sąjungos (ES) teismas panaikino Bendrijos pritaikytas sankcijas penkiems ukrainiečiams, tarp jų dviem buvusiems šalies premjerams, kadangi ES neteisingai juos apkaltino valstybės lėšų iššvaistymu.

2014 metų pradžioje kilus protestams prieš prorusišką Ukrainos vyriausybę ir pagilėjus šalies krizei, ES išaldė tuometinio prezidento Viktoro Janukovyčiaus šalininkų lėšas.

ES Bendrasis teismas, antroji pagal svarbą ES teismų institucija po ES Teisingumo teismo, nurodė, kad sprendimas pritaikyti sankcijas buvo pri-

imtas remiantis tik vieninteliu Kijevo prokuroro laišku, V. Janukovyčiui ir dar penkiems valdžios pareigūnams pabėgus į Rusiją. ES dabar gali apskusti šį sprendimą ES Teisingumo teismui.

Tarp penkių ukrainiečių yra buvęs šalies premjeras Mykola Azarovas ir Sergejus Arbuzoas, taip pat M. Azarovo sūnus Oleksijus, ir dar du aukšto rango pareigūnas – Sergejus Kliujevas ir Eduardas Stavyckis. ES pritaikė sankcijas daugumai Ukrainos ir Rusijos veikėjų už jų vaidmenį Ukrainos konflikte.

Sunerimęs Lenkijos URM vadovas

Varšuva (ELTA) – Saugumo srityje Rusija yra didžiausias įtampos židinys. Tokią poziciją išdėstė Lenkijos užsienio reikalų ministras Witold Waszczykowski, supažindindamas Seimo deputatus su šalies užsienio politikos pagrindinėmis kryptimis ir uždaviniais.

Anot Lenkijos diplomatijos vadovo, Rusija nori išplėsti savo įtakos sferą, sustabdyti demokratines permainas tose Rytų Europos šalyse, kurios stengiasi suartėti su Vakarais. Jos politika grindžiama Rusijos karinės galios didinimu.

Vokietija griežtina pabėgėlių politiką

Berlynas (Alfa.lt) – Po Naujųjų metų išvakarėse Kelne įvykdytų nusikaltimų Vokietija sugriežtina prieglobsčio suteikimo politiką, o naujausia apklausa rodo, kad šalies kanclerės Angela Merkel populiarumas sparčiai mažėja.

Vokietijos vicekancleris Sigmar Gabriel paskelbė, kad Berlynas įtrauks Alžyrą, Maroką ir Tunisą į saugių kilmės šalių sąrašą, o tai reiškia, kad iš šių šalių atvykstantiems migran-

tams bus mažai galimybių gauti prieglobstį. Be to, kai kuriems migrantams bus draudžiama dvejus metus pasikviesti į Vokietiją savo šeimų narius.

Sugriežtintos taisyklės įvestos po to, kai Vokietija pernai sulaukė 1,1 mln. migrantų – daugiausia pabėgėlių iš Sirijos. Pastaraisiais mėnesiais kanclerė A. Merkel sulaukė didelio spaudimo iš šalies gyventojų, raginusių ją peržiūrėti atvirų durų politiką pabėgėlių atžvilgiu.

Zikos virusas jau ir Europoje

Gali būti, kad ir uodas *Aedes aegypti* perneša pavojingą virusą. Polytika.pl nuotr.

Vilnius („Draugo” info) – Vokietijos sveikatos apsaugos pareigūnai pranešė, kad pastaraisiais mėnesiais penki vokiečiai grįžo užsikrėtę Zikos virusu iš kelionių po Lotynų Ameriką ir Karibą.

Manoma, kad Zika neštumo metu sukelia kūdikiui mikrocefaliją (mažagalvystę). Didžiausias šio viruso proveržis nustatytas Brazilijoje, kurioje patvirtinta 270 mikrocefalijos atvejų, o dar 3 448 – tiriami. Pasak Vokietijos virusologų, Zikos viruso nešiotojo uodo *Aedes aegypti* Vokietijoje neaptinkama. Kiek yra žinoma, virusas plinta per Lotynų Ameriką ir Karibą.

Ekspertai perspėja, kad šiais metais Zikos virusu gali užsikrėsti nuo 3

iki 4 mln. žmonių Amerikoje. Kai kurie ekspertai yra sunerimę, kad kitas uodas – *Aedes albopictus* – taip pat gali būti Zikos viruso platintojas. Ši uodų rūšis aptinkama kai kuriose Pietų Europos dalyse.

Kyla abejonių, ar Brazilija pajėgs saugiai surengti šių metų Rio de Janeiro olimpinės žaidynes.

Pirmuosius užsikrėtimo šiuo virusu atvejus Brazilija nustatė 2015 metų gegužę. PSO duomenimis, Brazilijoje Zika galėjo užsikrėsti nuo 500 tūkst. iki 1,5 mln. žmonių. Iš viso virusas paplito po daugiau nei 20 šalių.

Daugumai žmonių, užsikrėtusių Zikos virusu, simptomai nepasireiškia. Kol kas nuo ligos nėra jokio gydymo ar vakcinos.

ISTORIJS UŽKULISIAI

Dr. V. Kudirkos mylimosios kapą gaubia užmirštis

ANTANAS ŽILINSKAS

Vieno iškiliausių lietuvių tautinio atgimimo šauklių, „Tautinės giesmės“ autoriaus dr. Vinco Kudirkos asmenybę, jo kūrybinį palikimą yra išnagrinėję žymiausi Lietuvos literatai, istorikai. Tačiau vieną mažą paslaptį pavyko atskleisti čia, Nemenčinėje, kur dar ir dabar gyvena moteris, pažinojusi dr. V. Kudirkos studijų laikais Varšuvoje mylėtą jauną merginą, Ameliją Artichovič.

Meilės romanas Varšuvoje

Dr. V. Kudirkos gyvenimo keliais ėjęs prof. J. Lebionka, dar 1960 metais lankėsi Nemenčinėje ir surado moterį, kuri pažinojo dr. V. Kudirkos Varšuvos laikų meilę. Mat studijuodamas Varšuvoje dr. V. Kudirka nuomojo butą Varšuvoje. Ponų gatvėje 24 pas Artichovičius. Šeimininkų dukra Amelija, tuo metu mokėsi gimnazijoje, bet V. Kudirkai baigus studijas jau buvo subrendusi gražuolė. Tik Amelijos tėvų pasipriešinimas lenkaitės ir lietuvio santuokai, abu išimylėjėlius atskyrė amžiams. Amelija iškėlė, bet visą gyvenimą slapčiausioje vietoje laikė V. Kudirkos nuotrauką ir jai skirtos kūrybos pluoštelį.

Po Antrojo pasaulinio karo Amelija apsigyveno Nemenčinėje, ten mokytojavo ir 1950 m. mirė Antavilių senelių namuose.

Kelionė į Nemenčinę

Istorinės paieškos nuvedė į Vilnių, kur pavyko apklausti tris moteris, prisimenančias Ameliją. Mokytojaudama Nemenčinėje ji gyveno lenkės M. Černis šeimoje. Jų namelis stovėjęs miestelio centre. Vykstu į Nemenčinę pas vieną iš M. Černis dukterų, tikėdamasis ką nors sužinoti apie paslaptinę Ameliją. Paieškas pradėdau nuo seniūnijos, kur man pataria nuvykti į Nemenčinės Konstantino Parčevskio gimnaziją. Mokykla pavadinta garsaus 1831 m. sukilimo vado garbei. Tai jo dalinyje kovos kelią pradėjo garsioji sukilėlių kapitonė Emilija Pliaterytė. Mokyklos muziejaus vedėja Irena Karpavičienė, vartydama mokyklos istorijos metraščio puslapius, tarstelėjo, kad galbūt Ameliją prisimins mokytoja pensininkė Violeta Taranovskaja, buvusi Amelijos mokinė.

Po neilgų paieškų Kranto gatvėje surandu ieškomą butą. Duris atvėru-

V. Kudirka Varšuvoje 1882 m.

(originalas iš krašto muziejaus fondų)

si garbaus amžiaus buvusi rusų kalbos mokytoja prisiminė, kad pokaryje jos mokytoja iš tiesų yra buvusi mano ieškomoji Amelija Artichovič. Senolės atmintyje išlikęs tik valingo Amelijos būdo prisiminimas. Namelio, kuriame gyveno Amelija pas M. Černis nebelikę. Namo šeimininkų dukra Katažina tik patvirtino tą faktą, kad čia gyveno Amelijos šeima. Tuomet buvusi mokinukė ji prisiminė, kad Amelija, gyvendama Marijos Černis namuose, mėgdavo bendrauti su mergaitėmis, šeimininkų dukromis Danute, Barbara, Katarina, kurią Amelija parengė mokyklos lankymui. Prisiminė ir tai, kad Amelija mėgo praustis šaltu vandeniu, buvo labai pamaldi, dažnai prisimindavo savo užsienin išvykusį sūnelį. Galbūt dar išlikę keletas Amelijos draugų rašytų laiškų, sakė gerb. Katažina Černis-Gaidamovič, šiuo metu gyvenanti Vilniuje, pažadėjusi jų paieškoti šeimos archyve.

Kelias veda į Antavilius

Mano minėtas profesorius J. Lebionka savo apsilankyme Antavilių pensionate mini, kad čia dar suradęs globotinę, gyvenusią su Amelija. Po

jos mirties likę jos asmeniniai daiktai buvo sudeginti. Kambarėlio, kuriame gyveno pensionate, draugei esą Amelija rodžiusi V. Kudirkos fotografiją ir išsitariusi, kad Vikentijų (V. Kudirką) mylėjusi visą gyvenimą.

Su viltimi surasti kokį nors Amelijos laikus menantį dokumentą užsukau į naujais dažais švytinčius Antavilių globos namus. Senus laikus primena tik pokaryje pastatyta „Mergaitės su ašočiu“ skulptūra. Dokumentų iš to laikotarpio neišlikę, asmens bylos saugomos tik nuo 1970 metų.

Netikėtas atradimas

Tačiau kai ką surandu. Dar vaikystėje pažinojau vieną tuo metu įžymybę. Tai buvo nuo Gižų iš Rūdos kai-

mo kilęs Lietuvos komunistų partijos I suvažiavimo delegatas Pranas Botyrius. Tuomet man įstrigo kaimiečių pasišaipymas, išsakytas P. Botyriui lankantis tėviškėje, Rūdos kaime, mano tėvų sodyboje – esą kovojai už gerą gyvenimą, o senatvę sutinki ubagyne. Tai buvo apie 1955 metus.

Antavilių, globos namų sekretorė man surado 1953 metais atvykusių į senelių namus sąrašą su P. Botyriaus pavarde.

Ilgai vaikščiojau po Antavilių kaimo kapinaites, ten, kur po nežinomo kapo velėna ilsisi galbūt pati tyriausia dr. V. Kudirkos meilė.

Istorikas Antanas Žilinskas – Vilkaviškio krašto muziejaus muziejininkas

SKAUSMO GYDYMAS

DR. RENATA VARIAKOJYTĖ
SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ
7600 W. College Drive
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-5550
Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių bei kitų skausmų gydymas

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

AKIŲ LIGOS

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
Akių ligos – chirurgija
150 E. Huron, Suite 1000
Chicago, IL 60611
Valandos susitarus
Tel. 312-337-1285

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

DANTŲ GYDYTOJAI

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
25 E Washington, Ste 1121,
Chicago, IL Tel. 708-422-8260

„Draugo“ prenumeratoriai gali skaityti „Draugą“ internete be jokio papildomo mokesčio.
Pageidaujantys turėtų parašyti apie tai administracijai:
administracija@draugas.org
ir gauti „log in“ bei slaptažodį.
Skaitykite „Draugą“ greičiau!

Misijų kelionės

V kelionė (1983 m. birželio 1–26 d.)

Vasario 5 d. minėsime vieno iškiliausių sovietmečio kovotojų už žmogaus sielą bei tautos laisvę kunigo Juozo Zdebskio 30-tąsias mirties metines. Ta proga spausdiname (žr. 2015 m. gruodžio 8, 15, 22 ir 29 d. bei 2016 m. sausio 5, 12, 19 ir 26 d.. „Draugo“ laidas) pluoštą prisiminimų apie šią neeilinę asmenybę, sudėtų į 1996 m. „Lumen“ leidyklos Vilniuje išleistą knygą „Kryžiaus ir Meilės kelias. Prisiminimai apie kunigą Juozą Zdebskį“ (sudarė ir parengė sesuo Loreta Teresė Paulavičiūtė). Tęsiame gydytojos **Birutės Žemaitytės** pasakojimą apie kunigo misijos keliones.

Kun. Juozas Zdebskis

BIRUTĖ ŽEMAITYTĖ

Vėl Volgogrado aerouoste. Nuvykusi į autobusų stotį, dar spėjau į Kotovo autobusą. Ačiū Dievui, nereikės per naktį sėdėti stotyje, kaip yra tekę anksčiau du kartus...

Važiuojant buvo nuotykis: per anksti išlipau. Lauke tamsu. Sužinojau, kad iki miesto dar reikia važiuoti apie pusvalandį... Taip neįjauku... Aplinkui skurdus Rusijos kaimelis, vargana stotelė ir aš viena su savo bagažu. Ką daryti? Kreiptuisi malda į Viešpatį pagalbos. Stabdoma pravažiuojančius automobilius. Du nuvažiavo, trečias sunkvežimis sustojo. Labai neįjauku moteriškai tamsoje lipti į pravažiuojančią mašiną... Bet ką daryti vidury laukų? Meldžiuosi į Angelą Sargą, prašau Viešpatį, kad savo galybe apsaugotų... Iš tikrųjų vairuotojas buvo geras žmogus. Privažiavęs Kotovą, jis specialiai pasuko savo didžiąją mašiną iš pagrindinio kelio ir nuvežė į reikiamą gatvę. Pats iššoko iš kabinos paklausti gatvės, išlaipino mane... Nuosirdžiai jam padėkojau. Milžiniška „Kolchida“ nuvažiavo savo keliais, o aš likau gatvėje.

Tamsu, nematyti namo numerių. arti vidurnaktis. Prie netolimo namo pamačiusi moterį, paklausiau, kur gyvena reikiami žmonės. Ji paaiškino, jog pasukau ne į tą pusę. Šuktelėjo kažkokiam Sašai, kad parodytų kelią. Tasai Saša su gitara rėkaliojo kelių paauglių būryje. Pasiteiravau moters, ar nebaisu su jais eiti. Ji atsakė, jog tai geri berniukai, kurie džiaugiasi išlaikę egzaminą. Nuėjau šio linksmo būrio apsupta. Jie palydėjo mane ligi vartų ir, pavaišinti saldainiais, nuėjo toliau.

Sustojau prie pažįstamų vartų. Deja, jie užsklęsti iš vidaus. Name tamsu. Beldžiau beldžiau į langą, bet niekas neatsiliepė. Beliko pakartoti išbandytą būdą – lipti pro vartų viršų... Sėkmingai persiropščiau į kiemą, atsidariau vartus, susinešiau savo daiktus ir lengviau atsidusau: esu savųjų kieme!

Ne iš karto mane įsileido vidun. Kelis kartus beldžiau į langą ir aiškinau, kas tokia esu. Pagaliau uždegė šviesą, atidarė duris.

Rytoj teks vykti toliau. Buvau labai pavargusi. Kaip gera užmigti baltoje lovoje! Rytą dar taip norėjosi miego, bet teta Roza pažadino ir liepė keltis. Šiandien Devintinės, bet keliauju toliau.

Ilgai ilgai laukiau autobuso: atvyko tik po trijų valandų. Atvažiavus į rajoninį Žirnovsko mies-

tą, vėl tiek pat reikėjo laukti autobuso į Franko kaimą. Pagaliau apie 17 val. buvau vietoje. Apsistojau vėl toje pačioje gausioje šeimoje, kurioje buvau gyvenusi jau keletą kartų.

Rytojaus dieną važiavau 50 km į Medvedicos geležinkelio stotį užsakyti bilietų grįžti į Lietuvą: norėjau parsivežti septynetą jaunuolių. Bilietus gavau, bet dar be vietų – teks vėl atvykti.

Kokia nuotaika? – Labai sunku ir skaudu širdyje. Taip sunkiai einasi šis darbas... Dauguma – abejingi, nejautrūs. Tiesa, yra ir supratingesnių, bet jų tiek maža... Kitiems visai nesvarbu, kad skiri jiems savo atostogų laiką, vyksti tūkstančius kilometrų, stengiesi, dirbi, ieškai. Taip ryškiai prasikiša bukumas, vangumas, abejingumas net tų, kurie save laiko tikinčiaisiais. Jie nesupranta, kad už kiekvieną sielą reikia kovoti, kad neužtenka per savaite poros valandų maldos, kurią atidavus Dievui būtų galima vėl širdį apauginti samanomis.

Skambinome telefonu į vieną kaimą, kuriame trys vaikai reikalingi religinės pagalbos. Prižadėjo, bet jau ketvirtą dieną, o jų kaip nėra, taip nėra... Pas kitus ėjom į namus, kalbėjom, prašėm, bet... Ko norėti iš vaikų, jei pati motina sako:

– Oi, ne! Jie negali ateiti, reikia daržus ravėti, mažuosius iš darželio paimti, televizijos laidų nepraleisti...

Tai bent argumentai! Šiandien į svečius atėjo kokių 3–4 metukų maža mergytė. Parodžiau jai kryžių:

– Čia prikaltas mūsų Dievas, kuris mirė už mus. Jis labai mylėjo ir myli žmones.

– Aš nežinau, kas Jis toks, man niekas nesakė.

– Jis tave sukūrė. Jis tave myli! Mergytė nusisuko ir abejinga nuėjo sau. Bet ar ji kalta?! Jai niekas apie Jį nekalbėjo...

Kreiptuisi į jaunimą, vaikus, kad jie pakalbinėtų savo draugus. Viena mergaitė atsivedė dvi gimnazistes. Kaip nudžiugau pamačiusi pirmąsias savo mokines!

Kita mergaitė pasielgė moteriškai: pakvietė religijai priešišškai nusiteikusių kaimynų dukrelę. Tai sukėlė sąmyšį, todėl ir jai motina uždraudė eiti. Nuosirdžiai pakalbėjus, motinos širdis atsileido ir ji pažadėjo vėl leisti savo dukrelę mokytis. Nuosirdžiausiai padėkojau: šiuose kraštuose dėkoja ne tėvai, bet jiems reikia dėkoti, kad sutinka leisti savo vaiką....

Vargšai vaikeliai, kokiomis sunkiomis sąlygomis jie gyvena! Jų širdelės dega uolumu, troškimu pasidalyti su kitais savo žiniomis. O sutinka ledinį pasipriešinimą. Su skausmu reikia aiškinti: „Vaikeliai, reikia laikyti paslaptį...“

Stengiesi, darai, ką gali. Bet jauti, kad daugeliui tai svetima, nereikalinga. Vaikai tarp sunkiai suvokia religines tiesas: jiems jos kaip nuobodi pasaka, kurios nenori klausytis.

Praėjo tik dešimt dienų kai atvykau, o jaučiuosi tiesiog pavargusi: išsekino abejingumas, apatiškumas. Vaikai varniukus gaudo, žiovauja, jiems neįdomu... Padarius pertrauką, lekia kaip iš kalėjimo ir nenoriai grįžta atgal. Skaudžiausia, kad mano žodžiai nepaliečia gelmių.

Žinoma, yra ir spinduliukų. Dvi mergaitės su tokiu dėmesiu dalyvauja: jų širdelės kaip minkštas vaškas, kuriame ryškiai išispaudžia Dievybės pėdsakai.

Kad ir nedideli darbo bei pastangų vaisiai, bet Viešpats juk klaus ne „kiek nuveikei?“, o „kaip veikei?“ – ar su visa meile, visu atsidavimu, visomis jėgomis? Ne rezultatai esmė... „*Duok jėgų ir meilės, Viešpatie, visa, kas sunku, pakelti kaip Tu ant kryžiaus...*“

Birželio 14 d., ketvirtą kartą nuvykusi į Medvedicą, pagaliau įforminau bilietus. Pavakary sugrįžusi jau radau kun. Juozą. Jis nuosirdžiai kalbėjosi su vaikais, kiekvieną maloniai kalbindamas, stiprindamas žinias.

Apie 19 val. palydėjau kunigą į kitą kaimo galą, kur jau laukė susirinkę žmonės. Kun. Juozas klausė išpažinčių, krikštijo, mokė, aukėjo šv. Mišias. Nors buvo vėlus laikas, bet žmonės giedojo taip, kad net sienos drebėjo. Dėkui Dievui, atsiranda vis daugiau jaunų žmonių, kurie ieško Dievo!

Visi darbai baigėsi apie 1 val. nakties. Birželio 15-oji – pjūties diena. Iš ryto darbas vyko kitame kaimo gale, o pas mus turėjo prasidėti 16 valandą. Ėmė rinktis vaikai, jaunimas ir tėvai su kūdikiais ant rankų.

Prieš dvi valandas kun. Juozą motociklu išvežė į gretimą kaimą už 10 km pas du ligonius. Laukiam laukiam, o jo vis nėra. Troboje karšta, tvanku – tiesiog nėra kuo kvėpuoti. Mažyliai verkia, mamos nervinasi. Visų klausiantys žvilgsniai krypsta į mane... Ką aš galiu pasakyti, jei pati nieko nežinau? Jaunimo susirinko apie 30 ir dar tėvai su mažiuokais. Jie nerimauja. Stengiuosi kaip įmanydama juos užimti. Nors vengiame atkreipti kaimynų dėmesį, bet kitos išeities nėra: išleidžiame vaikus į lauką. Tie išgrįžva laukan triukšmingu būriu, laksto, išdykauja, žaidžia.

Laikas bėga, įtampa auga. Kur jie dinga? Žmonės vyksta jų ieškoti, bet grįžta nieko nepešę. Ką daryti? Išleidžiame vaikus ir jaunimą pavalgyti vakarienės. Pavakarieniavę vėl susirenka. Vėl laukiam. Slapta meldžiuosi, kad tik kun. Juozas greičiau grįžtų, nes nuvargusiems vaikams nebus maldingos nuotaikos. Be to, kai kurių vaikų tėvai nepraktikuojantys katalikai, nesulaukę pareinant vaikų, gali ateiti jų ieškoti. Kaip jiems pasiaiškinti? Būtų gaila... Dievuliau, apsaugok mažuosius, kad jiems niekas nesukliudytų prie Tavęs artintis!

Pagaliau 20 val. sugrįžo. Pasirodo, lankant ligonius, sužinojo ir kiti atvykus kunigą. Na ir pradėjo bėgti pas jį. Teko aukoti šv. Mišias, klausyti išpažinčių, dalyti Komunią, keliems ligoniams suteikti Ligonių sakramentą. Vargšai žmonės! Jie žino, kad kunigas retai atvyksta, todėl jo ir nepaleido.

Kunigą išvežusiai močiutei parodžiau šioją tokią nepasitenkinimą, pazuržėjimą, kam taip ilgai negrįžo. Tai išgirdęs kun. Juozas sudraudė.

– Vaikeli, tokiuose dalykuose niekada nerodyk nepasitenkinimo! Iš mūsų veidų žmonės neturi išskaityti jokio nerimo. Viskas gerai, ką Dievas siunčia.

– Aš dėl vaikų nerimavau: juk jie pervargo tokiame karštyje.

– Ką padarysi! Dievas padės, ir pamatysi, kaip viskas bus gerai!

Prasidėjo darbas. Pirmiausia krikštijo mažus vaikučius. Krikštijo 12 vaikelių per tris kartus, nes ne visi vienu metu susirinko.

Toliau – išpažintys. Po išpažinties vaikai išeina iš kambario švytinčiais veideliais. Keli išėję prisipažino:

– Ką man daryti? Aš pamiršau pasakyti tokią ir tokią nuodėmę...

Kai jau visi vaikai buvo priėję išpažinties, paklausiau kun. Juozo, ką daryti dėl pamirštų nuodėmių. Patarė taip: pedagoginiais tikslais, kad išpažintis būtų auklėjimo priemonė ir kad neprastų ją lengvabūdiškai atlikti, reikia kad visi kurie buvo pamiršę nuodėmes, ateitų pakartotinai.

Jėzus pirmą kartą įžengė į penkių vaikelių širdis, o kitas aplankė pakartotinai. Per Mišias giedojo vaikai. Netobulas tas giedojimas, bet mielas Viešpačiui, nes plaukia iš mylinčių širdžių. Paskutinė giesmė – „Dievas mūsų prieglauda ir stiprybė“.

Vėl sulinko vaikų keliukai, kai jie prašė Pirmosios komunijos palaiminimo. Juos laimino seneliai, močiutės ir dėdės – nebuvo nė vieno tėčio ar mamos... Tokia vargana buvo ši grupelė. Pasveikinome vaikelius, įteikėm atminimų dovanėles ir nakties tyloje, nors pavargusius, bet linksmus, išleidome namo.

Tačiau darbas dar nebaigtas – kun. Juozas turėjo sutvarkyti jaunos šeimos reikalus. Vyras pirmą kartą atliko išpažintį, priėmė Komunią. Žmonės iš liuteronų perėjo į katalikų tikėjimą, persikrikštijo, atliko išpažintį, priėmė Komunią. Abu priėmė Santuokos sakramentą. Visos apeigos baigėsi naktį pusę trijų. Laiminga šeima išsinešė miegančius savo vaikelius, kurie irgi šį vakarą gavo Krikšto malonę.

Pakvietė vakarienės. Kun. Juozas valgė noriai,

o aš negalėjau nė pažiūrėti į maistą. Bet ką tai reiškia palyginus su dienos pabaigos palaima!

Kelias valandas numigęs, birželio 16 d. kun. Juozas išvyko toliau, pas kitus Viešpaties pasiilgusius žmones. O mes ėmėme rengtis kelionei į Lietuvą. 22 val. mus visus išvežė į geležinkelio stotį. Traukinio laukėme tris valandas. Įkyriai kandžiojo musės, todėl susirangiau ant lagamino ir užmigau. Deja, nepajutau, kad miegu atsirėmusi į šaltą sieną: pasigavau tracheobronchitą, varginusį kelionės metu ir dar grįžus į Lietuvą. Birželio 20 d. išlipome iš traukinio Vilniaus geležinkelio stotyje. Nupirkau bilietus į Kauną. Iš Kauno – į Šlavantus: reikia vaikams pailsėti po kelionės, be to, trejetas sunegalavo... Man teko šios šeimynėlės virėjos pareigos.

Kokių mielų akimirkų buvo gyvenant šioje vaišingoje pastogėje! Ypač vakarais, kai vaikai giedodavo šv. Mišiose, kai kiekvieną vakarą priimdavo Jėzų į savo širdį, kai kun. Juozas sakydavo specialiai jiems pritaikytą pamokslą, o paskui palaimindavo Švenčiausiuoju Sakramentu.

Ak, tie nuostabūs Dzūkijos kalneliai, statieji Ančios krantai, kurių gelsvas smėlis toks švarus! Nuo skardžių vaikai darė įvairiausius akrobatinius šuolius, krykštaudami ridenosi žemyn tiesiai į sraunų upės vandenį. Miškų platybės, kuriose kadaise – akmens amžiuje – gyveno mūsų protėviai. Ir dabar ši vieta pažymėta specialiu akmens paminklu, kuriame užrašas: „Kapčiamiesčio akmens amžiaus lietuvių stovyklos vieta”.

Vieną pavakari išskylavome valtimi pasakiško grožio Šlavantų ežere. Valtyje susėdomi 10 žmonių. Irklavo stiprios kun. Juozo rankos. Jaunimas, gyvenantis skurdžios gamtos prieglobstyje, buvo užburtas žavingo ežero ir po krantų didingumo. Ramiai pliauskėjo irklai. Viešpatav tylą, susikauptas. Mes kontempliavome Kūrėjo pėdsakus Dzūkijos žemėje.

Joninių vakaras. Kun. Juozas au-

tomobiliu mus nuvežė į jo vadinamą „rojaus filialą” Šlavanto ežero parantėje.

Šviečia pilnatis. Visi sustojome prie piktų rankų nupjauto kryžiaus kamieno, papuošėm jį laukų gėlėmis, pagiedojome „Kryžiau šventas” ir paskendome susimąstyme. Po valandėlės susirinkom ant aukšto kranto ir tyliai – kad nepažadintume ramybės – pagiedojome „Būk pagarbintas, gamtos Kūrėjau...”

Jau laikas palikti svetingą kun. Juozo pastogę – reikia keliauti į miestą. Vaikai pailsėjo, sustiprėjo.

Kaunas. Geros širdys šį būrelį apsupo miela rūpestinga globa.

Kryžių kalnas. Vaikai vaikšto rimti, susikaupę. Jiems neįprastas vaizdas: kryžių miškas! Bendro išpūdžio pagauti, visi pradėjo daryti kryželius iš po ranka esančios medžiagos: sausų šakaliukų, žolių, akmenėlių. Padarė 12 kryželių, susmeigė žemėje, aptvėrė akmenukų tvora, papuošė laukų gėlytėmis: Čia mūsų krašto kryžiai...” – Dievas žino, kokie kryžiai jų laukia ateityje, bet vieno trokštame: kad šio ženkle iš jų širdžių niekas niekada neištrintų...

Palanga. Kūnus glamonėja Baltijos bangos, o akis – beribė jūros platuma. Vaikai jūrą mato pirmą kartą gyvenime. Koks didingas vaizdas!

Kaunas. Buvome Zoologijos sode, Istoriniame, Čiurlionio ir velniukų muziejuose. Apsilankėme Seminarijoje. Su koku dėmesiu jaunieji vokiečiai apžiūrinėjo Dvasinės seminarijos patalpas! Bažnyčioje pagiedoję porą giesmelių, jie išėjo širdelėse nešdami savus išgyvenimus, išpūdžius. Vakare katedros koplyčioje prieš pamaldas visi vaikai atliko išpažintį, per Mišias priėmė Komuniją ir tyromis širdimis rengėsi kelionei į namus, kur jų laukė išsiilgę artimieji.

Birželio pabaiga. Maskva. Pamojavo pro traukinio langą septynetas... Dundantis traukinys dingo tolimame horizonte.

Bus daugiau

A † A KLEMENSAS „CLEM” POLIKAITIS

mirė 2016 m. sausio 28 d.

Gimė 1917 m. birželio 1 d. Lietuvoje, Kėdainių rajone, Gudžiūnų kaime.

Gyveno Lemont, IL.

Nuliūdę liko: žmona Vaclava „Irena” Gurčinaitė Polikaitis; duktė Vita Rosynek su šeima; sūnus Rimantas su šeima, kiti giminės ir draugai.

A. a. Klemensas buvo vyras a. a. Veronikos.

Velionis bus pašarvotas trečiadienį, vasario 3 d. nuo 3 val. p. p. iki 8 val. vakaro Petkus Lemont laidojimo namuose, 12401 S. Archer Ave. (arti Derby Rd.), Lemont, IL.

Laidotuvės įvyks ketvirtadienį, vasario 4 d. 9:30 val. ryto iš Petkus laidojimo namų a. a. Klemensas bus atlydėtas į Pal. Jurgio Matulaičio misiją, kurioje 10 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios. Po šv. Mišių velionis bus palaidotas Šv. Kazimiero kapinėse.

Kviečiame visus draugus, artimuosius ir pažįstamus dalyvauti laidotuvėse.

Nuliūdusi šeima

Laidot. direkt. Donald M. Petkus, tel. 800-994-7600 arba
www.petkusfuneralhomes.com

Remkime Draugo fondą

Nuo 1992 metų Draugo fondas padeda išlaikyti mūsų lietuvišką, katalikišką „Draugo” laikraštį.

Prisiminkite Draugo fondą savo testamente. Keletas stambesnių palikimų užtikrins „Draugo” laikraščio gyvavimą daugelį metų!

Draugo fondas
4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629 • tel: 773-585-9500

www.draugofondas.org

Siūlome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, asmens turto perkrausimą **1-708-599-9680**

SIUNTINIAI Į VISAS EUROPOS SĄJUNGOS ŠALIS

+ UKRAINA, BALTARUSIJA, MOLDOVA, RUSIJA.

PAGREITINTI ORO IR LAIVO SIUNTIMO TERMINAI

KIEKVIENA DEŽĖ NEMOKAMAI APDRAUSTA \$100

SEKITE SAVO SIUNTAS:
<http://atlanticexpresscorp.com/tracking>

Siuntinių Priėmimo Vietos

Lithuanian Plaza 9921 S. Roberts Rd., Peas Hills, IL 60465 Tel: 708-599-9865

Kanagaisčių užsaga 6312 S. Harlem Ave, Summit, IL 60501 Tel: 708-594-9822

Rite 1651 South Cass Ave., Bensenville, IL 60019 Tel: 830-964-7882

Always With Flowers 1138 S. State St., Lemont, IL 60439 Tel: 630-257-0339

Euras Deli 22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137 Tel: 630-869-4700

Wonders of Nature 714 S. Buffalo Grove Rd., Buffalo Grove, IL 60089 Tel: 847-793-1000

Excel Insurance 5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641 Tel: 773-777-4700

Granitex 704 N. Larch Ave, Elmhurst, IL 60126 Tel:630-888-1838

Blommed 24540 N. Harlem Ave, Harwood Heights, IL 60706 Tel: 773-456-2400

Giles Coves 6501 W. Irving Park Rd, Chicago, IL 60634 Tel: 773-263-7701

Real Extensars 3740 N. 25th Ave, Suite D Schiller Park, IL 60176 Tel: 847-671-1155

Blommed 360 Townline Rd, Mundelein, IL 60060 Tel: 847-566-6676

Atlantic Express Chicago 2719 W. 71 St., Chicago, IL 60629 Tel: 773-434-7919

Harvest Fresh (Vit. Booth) 100 E. Rand Rd, Arlington Heights, IL 60004 Tel: 224-625-0331

Asmeninių siuntų tel.: **708-907-3000**

Siuntinių paėmimas iš namų.: **630-774-2136**

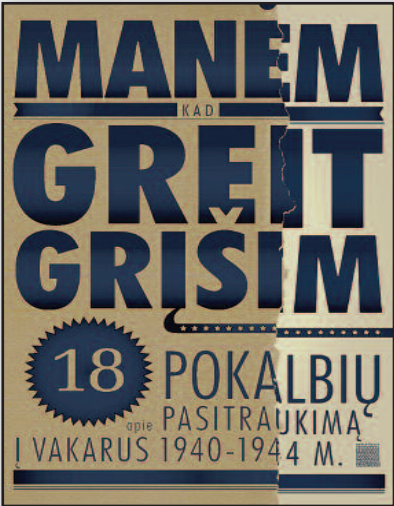
Centrinio ofiso adresas.: **8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455**

Premijuotą knygą apie JAV lietuvius galite nusipirkti „Drauge”

Vilniaus tarptautinėje knygų mugėje pristatytą 2015 metais leidyklos „Aukso žuvis” išleistą knygą „Manėm, kad greit grįšim” (sud. Dalia Cidzikaitė, Laima Petrauskaitė VanderStoep ir Dalia Stakytė Anysienė) galite įsigyti „Draugo” knygynėlyje. Kaina – 25 dol. (Illinois valstijos pridėtinės vertės mokestis – 9.25 proc., persiuntimas paštu – 5 dol.). Teiraukitės tel. 773-585-9500.

Knygoje – aštuoniolika pokalbių su JAV lietuviais, kurie Antrojo pasaulinio karo metais nuo artėjančio sovietų fronto ir tremties grėsmės buvo priversti palikti Lietuvą ir trauktis į Vakarus. Knygos sudarytojų pašnekovai atvirai pasakoja apie bėgimo iš Lietuvos aplinkybes, gyvenimą DP stovyklose Vokietijoje, apsisprendimą emigruoti ir įsikūrimą Jungtinėse Amerikos Valstijose.

Knyga „Manėm, kad greit grįšim” yra didesnio projekto – Sakytinės istorijos projektas – dalis, kurį 1995 m. sumanė JAV Lietuvių Bendruomenės Kultūros taryba. Projekto metu į magnetofono juostas įrašyti 65 pokalbiai. 30 pokalbių įrašyti Čikagos apylinkėse, 35 – kitur. Šiandien bent pusė kalbintų asmenų jau yra mirę.

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo** bažnyčioje (2745 W. 44th St., Chicago, IL) vasario 7 d., sekmadienį, 10 val. r. švęsime penktąjį eilinį metų sekmadienį. Eucharistijos šventimą atnašaus kun. Gediminas Keršys. Taip pat primename, kad šv. Mišios lietuvių kalba atnašaujamos kiekvieną ketvirtadienį 8 val. r., po jų klausomos išpažintys.

■ **JAV LB Marquette Parko apylinkės** valdyba maloniai kviečia Čikagos lietuvius gausiai dalyvauti ruošiamame Lietuvos nepriklausomybės dienos minėjime, kuris vyks š. m. vasario 21 d. Jis prasidės 11 val. r. šv. Mišiomis Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje, 6812 Washtenaw Ave, Chicago, IL. Po Mišių – minėjimas parapijos salėje. Prelegentė – dr. Rima Kašubaitė Binder. Meninę programą ves svečias iš Lietuvos, kun. Rimvydas Adomavičius. Bus pietūs.

■ **Vasario 28 d., sekmadienį, po 10 val. r.** šv. Mišių, Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos salėje (2745 W. 44th St., Chicago, IL) Brighton Parko Lietuvių Bendruomenės valdyba ruošia Vasario 16-tosios ir Kovo 11-tosios minėjimą. Programą atliks „Grandies“ šokių grupė. Bus vaišės. Kviečiame visus dalyvauti.

■ **Detroito Gabijos ir Baltijos skaučių** ir skautų tuntai ruošia tradicinę Kaziuko mugę, kuri vyks kovo 6 d., sekmadienį, 11:30 val. r. Dievo Apvaizdos parapijos kultūros centre. Kviečiame visus – ne tik skautų šeimas, bet ir visą Detroito ir apylinkių visuomenę joje apsilankyti. Galėsite įsigyti įvairių prekių, išbandyti laimę velykinio stalo loterijoje, pažaisiti žaidimų. Bus gardžių lietuviško maisto patiekalų, skanių pyragų ir tortų. Smagiai praleisite popietę ir tuo pačiu paremsite Detroito skautes ir skautus. Daugiau informacijos tel. 630-456-2130 arba el. paštu dlu-kasiewicz@sbcbglobal.net.

■ **Žemaičių dailės muziejus (adresas: Parko 1 Plungė LT 90113, Lietuva)** kas ketveri metai organizuoja Pasaulio žemaičių parodas, kuriose dalyvauja dailininkai iš viso pasaulio, prijauciantys žemaitį. Kviečiame JAV gyvenančius dailininkus eksponuoti savo kūrybos darbus Pasaulio žemaičių dailės parodoje, kuri 2016 m. liepos 9 d. atidaroma Žemaičių dailės muziejuje (buvusiuose kunigaikščio Mykolo Oginskio rūmuose). Norintys dalyvauti parodoje prašome iki š. m. kovo 15 d. kreiptis į Danutę Einikienę el. pašto adresu edanute@gmail.com arba tel. (370) 8 688 74212.

www.draugas.org/kalendorius

Metropolitan scenoje – Violeta Urmana

Šį šeštadienį, vasario 6 d., Metropolitan operoje New Yorke bus atliekama kompozitoriaus Pietro Mascagni vieno veiksmo opera „Cavalleria Rusticana“ („Kaimo garbė“), kurioje pagrindinę Santuzzos partiją dainuos mecosopranas Violeta Urmana. Diriguos Fabio Luizo. Opera (ji tradiciškai poruojama su Ruggero Leoncavallo „Pagliacci“) tiesiogiai bus transliuojama per Čikagos klasikinės muzikos stotį WFMT 98.7 FM bei internetu www.wfmt.com/streaming (1 val. p. p. rytų pakrantės laikui, 12 val. p. p. Čikagos laikui).

Violeta Urmana – garsioji Santuzza Pietro Mascagni operoje „Cavalleria Rusticana“. www.ft.com nuotr.

Mūsų – jau keturios kartos

JAV LB Brighton Parko apylinkės susirinkime susitiko keturios Miliauskų šeimos moterų kartos.

Pirmoje eilėje – Stefa Miliauskienė su proanūke Sybilla; už jų – Rasa S. Miliauskas (k.) ir Dalia Miliauskas Riley. Vyriausiai – Stefai – vasario mėnesį sukanka 91-eri, o jauniausia – Sybilla – neseniai atšventė savo septintąjį gimtadienį.

R. Miliauskas asmeninio albumo nuotr.

Vis dar gyvi Kalėdų prisiminimai...

Astos Naktintytės nuotr.

Gruodžio mėnesį Mokslo ir pramonės muziejuje (Museum of Science and Industry) kalėdinių pasirodymų programoje koncertavo tautinių šokių grupės „Lietuvos vyčiai“ (vadovė Lidija Ringienė) bei „Suktinis“ (vadovė Giedrė Elekšytė-Kniežienė) ir Lietuvių operos kamerinis choras (vadovė Jūratė Grabliauskienė). Dalyviai su džiaugsmu pristatė tradicines lietuviškas dainas, šokius bei kalėdinius papročius, o atminčiai nusifotografavo prie pagrindinės muziejaus eglutės.

Lidijos Ringienės info